

Logopedia z audiologią stopień I, semestr 1

Spis treści:

1. Filozofia
2. Socjologia
3. Lingwistyka: narastanie refleksji nad językiem
4. Psycholingwistyka rozwojowa
5. Anatomia i fizjologia człowieka – biologiczne podstawy mowy i myślenia
6. Wiedza o języku: fonetyka
7. Nauka o języku: fonologia
8. Akustyka mowy; fonetyka akustyczna i wizualna
9. Psychologia ogólna
10. Pedagogika ogólna
11. Psychologia rozwojowa
12. Językoznawcze podstawy mowy – teoria zaburzeń mowy
13. Medyczne podstawy logopedii. Podstawy ortodoncji
14. Pacjent z wadą zgryzu w gabinecie logopedy
15. Praktyczne śródroczne warsztaty zawodowe w Studenckiej Poradni Logopedycznej UWS

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia		
Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:	Filozofia	
Nazwa w języku angielskim:	Philosophy	
Język wykładowy:	polski	
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:	logopedia z audiologią	
Jednostka realizująca:	Wydział Nauk Społecznych	
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):	obowiązkowy	
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia):	pierwszego stopnia	
Rok studiów:	pierwszy	
Semestr:	pierwszy	
Liczba punktów ECTS:	2 ECTS	
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:	dr hab. Cezary Kalita	
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:	ks. dr Grzegorz Stolarski	
Założenia i cele przedmiotu:	<p>Założenia: U podłoża każdej ludzkiej kultury znajduje się myśl filozoficzna, filozoficzne pojęcia: bytu, jego natury, istnienia, sensu życia itd. Jednak filozofia jako taka jest tworem starożytnej Grecji. To właśnie dzięki filozofii nastąpił tak intensywny rozwój kultury europejskiej. We współczesnej edukacji, i nie tylko, bardzo często o tym się zapomina.</p> <p>Cele: Zapoznając studentów z elementarnymi pojęciami i ideami filozoficznymi oraz obecnymi w każdej myśli filozoficznej podstawowymi zasadami logiki, wprawić studentów w bardziej jasne, uporządkowane, bo logiczne myślenie, co na pewno zaowocuje w pracy nauczyciela, a także w życiu obywatela, członka społeczeństwa.</p>	
Symbol efektu	Efekt uczenia się: WIEDZA	Symbol efektu kierunkowego
W_01	Student posiada podstawową znajomość terminów i pojęć filozoficznych oraz podstawowe informacje z logiki. Poprawnie je wyjaśnia. Student zna podstawowe zagadnienia filozoficzne (teoria bytu, poznania, antropologia filozoficzna) – wie, na jakie pytania filozofia odpowiada oraz zna podstawowe odpowiedzi na te pytania (np. materializm, idealizm, empiryzm czy racjonalizm).	K_W01 K_W16
Symbol	Efekt uczenia się: UMIEJĘTNOŚCI	Symbol efektu

efektu		kierunkowego
U_01	Student poprawnie i swobodnie posługuje się podstawowymi pojęciami filozoficznymi i logicznymi.	K_U11
U_02	Student potrafi rozpoznać założenia filozoficzne poszczególnych postaw społecznych czy światopoglądowych.	K_U14
Symbol efektu	Efekt uczenia się: KOMPETENCJE SPOŁECZNE	Symbol efektu kierunkowego
K_01	Student potrafi przedstawić swoje stanowisko światopoglądowe w szeroko rozumianej komunikacji społecznej. Potrafi też podjąć dyskusję (zgodnie z zasadami logiki) z osobami reprezentującymi inne stanowiska światopoglądowe, dzięki czemu otwiera się na nie, a więc aktywnie uczestniczy w życiu społecznym i kulturalnym.	K_K04
Forma i typy zajęć:	wykłady (15 godzin); ćwiczenia (15 godzin).	
Wymagania wstępne i dodatkowe:		
Ogólna znajomość historii i kultury, szczególnie Europy, a także ogólna znajomość literatury.		
Treści modułu kształcenia:		
<p><u>Wykłady</u> – będą prezentować wybrane zagadnienia filozoficzne podstawowych działów filozofii; ontologia, epistemologia, ze szczególnym uwzględnieniem filozofii człowieka (antropologia filozoficzna) i podstawowe, fundamentalne nie tylko dla filozofii, ale także dla całej kultury europejskiej ich rozwiązania. Prezentowane będą najważniejsze odpowiedzi na pytania o naturę bytu (materializm, idealizm, monizm, pluralizm), poznania (empiryzm i racjonalizm, kryterium prawdy, itd.) oraz na pytania o naturę człowieka – a szczególnie ujęcia relacji człowiek -świat.</p> <p><u>Ćwiczenia</u> – przede wszystkim będą poświęcone na analizę fragmentów tekstów filozoficznych, związanych z prezentowanymi na wykładach zagadnieniami, a szczególnie filozoficznych rozwiązań problemów: człowiek a świat (materializm; idealizm); człowiek – istota poznająca świat (empiryzm, racjonalizm; intuicjonizm); człowiek wobec Boga (Augustyn Aureliusz, Tomasz z Akwinu) i wobec historii (Hegel).</p>		
Literatura podstawowa:		
<p>Wykłady:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Tatarkiewicz W., <i>Historia filozofii</i>, t. 1–3 (liczne wydania). 2. Reale G., 1996–2002, <i>Historia filozofii starożytnej</i>, t. 1-5, Lublin: KUL. 3. Wendland Z., 2009, <i>Historia filozofii: od szkoły jońskiej do postmodernizmu. Podręcznik akademicki dla niefilozofów</i>, Warszawa: Wydawnictwo SGGW. <p>Ćwiczenia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Markiewicz B., 1987, <i>Filozofia dla szkoły średniej. Wybór tekstów</i>, Warszawa: Wydawnictwo Szkolne i Pedagogiczne. 2. Niechwiej M., 2001, <i>Historia filozofii w sentencjach</i>, Warszawa: Wydawnictwo Bis. 		
Literatura dodatkowa:		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Kunzmann P., Burkard F.-P., Wiedmann F., 1999, <i>Atlas filozofii</i>, Warszawa: Wydawnictwo Prószyński i S-ka. 2. <i>Filozofia. Leksykon PWN</i>, 2000, W. Łagodzki, G. Pyszczek, Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN. 		

3. *Mały słownik terminów i pojęć filozoficznych dla studiujących filozofię chrześcijańską*, 1983, A. Podsiad, Z. Więckowski (oprac.), Warszawa: Instytut Wydawniczy „Pax”.

Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:

Wykład, ćwiczenia (analiza tekstu).

Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiąganym przez studenta:

Bieżąca ocena na zajęciach, aktywny udział w dyskusjach i test pisemny.

Forma i warunki zaliczenia:

Studenci będą uzyskiwali zaliczenie na podstawie:

- aktywności na zajęciach (ćwiczenia – analiza tekstów, dyskusja) – 25%;
- testu organizowanego na zakończenie przedmiotu (podstawowe pojęcia i analiza fragmentu tekstu filozoficznego) – 75%.

Bilans punktów ECTS:

Studia stacjonarne

Aktywność

Obciążenie studenta

Udział w wykładach

15 godzin

Udział w ćwiczeniach

15 godzin

Przygotowanie się do zajęć

10 godzin

Udział w konsultacjach

5 godzin

Przygotowanie się do kolokwium

5 godzin

Sumaryczne obciążenie pracą studenta

50 godzin

Punkty ECTS za przedmiot

2 ECTS

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia		
Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:	Socjologia	
Nazwa w języku angielskim:	Sociology	
Język wykładowy:	polski	
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:	logopedia z audiologią	
Jednostka realizująca:	Wydział Nauk Społecznych	
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):	obowiązkowy	
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia):	pierwszego stopnia	
Rok studiów:	pierwszy	
Semestr:	pierwszy	
Liczba punktów ECTS:	1 ECTS	
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:	dr hab. Adam Bobryk	
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:	dr hab. Adam Bobryk	
Założenia i cele przedmiotu:	<p>Koncepcje dotyczące relacji jednostki i społeczeństwa oraz jego instytucji.</p> <p>Cele: diagnoza socjologiczna, prognoza socjologiczna.</p>	
Symbol efektu	Efekt uczenia się: WIEDZA	Symbol efektu kierunkowego
W_01	Student zna podstawowe pojęcia z zakresu socjologii, funkcjonowania struktur społecznych.	K_W01
W_02	Student zna najważniejsze współczesne teorie socjologiczne i metody badań socjologicznych.	K_W03
Symbol efektu	Efekt uczenia się: UMIEJĘTNOŚCI	Symbol efektu kierunkowego
U_01	Student analizuje i proponuje własną interpretację charakterystyki procesów, pojęć i faktów wpływających na życie społeczne oraz podejmuje dyskusję nad problemami socjologicznymi.	K_U7
Symbol efektu	Efekt uczenia się: KOMPETENCJE SPOŁECZNE	Symbol efektu kierunkowego
K_01	Student ma świadomość potrzeby systematycznego pogłębiania wiedzy z zakresu socjologii.	K_K05
K_02	Student rozumie interdyscyplinarny charakter problemów z zakresu socjologii i ich wpływ na procesy komunikacji międzyludzkiej.	K_K02

Forma i typy zajęć:	wykład (15 godzin)
Wymagania wstępne i dodatkowe:	
Treści kształcenia podbudowane elementami wiedzy z zakresu zjawisk i procesów zachodzących w życiu społecznym.	
Treści modułu kształcenia:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Obszar zainteresowań i funkcje socjologii, koncepcje dotyczące relacji jednostki i społeczeństwa oraz jego instytucji, funkcje: teoretyczna, praktyczna, diagnostyczna, prognostyczna, socjotechniczna. 2. Pojęcie życia społecznego, biologiczne, geograficzne, demograficzne podstawy życia społecznego. 3. Kultura w społeczeństwie oraz kultura zachowań społecznych, kultura materialna i duchowa, społeczne wymiary kultur. 4. Społeczna regulacja, wartości, normy, obrządki. 5. Relatywizm kulturowy, jako element światopoglądu, jako relatywizm wartości. 6. Status społeczny, formalny, osiągnięty, przypisany. 7. Teoria roli społecznej, oczekiwania i zachowania, konflikt roli społecznej. 8. Rodzina i pokrewieństwo, małżeństwo, grupa domowników, krewni. 9. Struktury i nierówności społeczne, rodzaje i ich znaczenie w życiu społecznym. Grupy społeczne, cechy konstytuujące grupę społeczną, klasyfikacje, struktura grup. Komunikacja i łączność w grupie, modele, funkcje, język, znaki, symbole. 10. Zmiana i rozwój społeczny, teorie socjologiczne, przemiany, konsekwencje, wpływ na struktury społeczne. 11. Gospodarka jako system społeczny, koncepcje form podziału dóbr i usług, relacje wewnętrzne i zewnętrzne. 12. System polityczny a społeczeństwo, model autorytarny, model demokratyczny. 13. Społeczeństwo obywatelskie, ujęcia teoretyczne, zdolność do samoorganizacji oraz osiągania celów. 14. Elementy teorii integracji i dezorganizacji społecznej, w aspekcie kulturowym, normatywnym, funkcjonalnym, komunikacyjnym. 15. Państwo i zbiorowości terytorialne, funkcje wewnętrzne oraz społeczności lokalne. 16. Wielość form życia narodowego, koncepcje narodu, ideologie narodowe. 17. Zastosowanie badań socjologicznych w diagnozowaniu procesów społecznych, etapy procesu badawczego, techniki i metody badawcze. 18. Opinia publiczna, twórcy opinii oraz jej sankcje, badanie opinii publicznej. 19. Zachowania zbiorowe, podstawowe cechy zachowań zbiorowych, psychologia tłumu. 20. Globalizacja, rozwój zależny, solidarność globalna. 21. Awans społeczny, ruchliwość społeczna, kariera. 22. Kapitał społeczny, czynniki determinujące kształtowanie kapitału społecznego, wpływ kapitału społecznego na procesy gospodarcze i społeczne. 23. Wykluczenie, wykluczenie ekonomiczne, wykluczenie społeczne. 24. Marginalizacja, przyczyny marginalizacji, skutki marginalizacji. 25. Patologie społeczne, przyczyny, rodzaje. 26. Edukacja jako metoda przełamywania różnic społecznych, dane statystyczne dotyczące Polski, konsekwencje wzrostu poziomu wykształcenia. 27. Typy ładu społecznego, stanowisko funkcjonalistów i teoretyków konfliktu, typologia ładu społecznego wg Stanisława Ossowskiego. 28. Środki społecznego przekazu, oddziaływanie mediów, hiperrzeczywistość. 	

Literatura podstawowa:
<ol style="list-style-type: none"> 1. Sztompka P., 2012, <i>Socjologia. Analiza społeczeństwa</i>, Kraków: Wyd. Znak. 2. Giddens A., Sutton P.W., 2014, <i>Socjologia. Kluczowe pojęcia</i>, Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN. 3. Szymański M.J., 2013, <i>Socjologia edukacji. Zarys problematyki</i>, Kraków: Oficyna Wydawnicza „Impuls”.
Literatura dodatkowa:
<ol style="list-style-type: none"> 1. Niesporek A., 2007, <i>Czy koniec socjologii, jaką znamy? Socjologia wobec wyzwań zmieniającej się rzeczywistości</i>, Katowice: Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego. 2. Wielecki K., 2012, <i>Kryzys i socjologia</i>, Warszawa: Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego. 3. Giddens A., 2010, <i>Nowoczesność i tożsamość. "Ja" i społeczeństwo w epoce późnej nowoczesności</i>, Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN. 4. <i>Socjologia czasu, kultury i ubóstwa. Księga jubileuszowa dla profesor Elżbiety Tarkowskiej</i>, 2015, pod red. K. Górniak, T. Kanasz, B. Pasamonik i J. Zalewskiej, Warszawa: Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej. 5. Głuszkowski M., 2013, <i>Socjologia w badaniach dwujęzyczności. Wykorzystanie teorii socjologicznych w badaniach nad bilingwizmem</i>, Toruń: Wydawnictwo Naukowe UMK.
Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:
Metoda wykładu konwersacyjnego, analiza dokumentów źródłowych, ukierunkowane dyskusje po przedstawieniu przygotowanego obszaru problemowego przez studentów.
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:
<p>Wiedza:</p> <ul style="list-style-type: none"> • weryfikacja efektu w formie bieżącej oceny udziału w dyskusji, • weryfikacja efektu poprzez przedstawienie istotnych kwestii merytorycznych podczas egzaminu pisemnego. <p>Umiejętności:</p> <ul style="list-style-type: none"> • bieżąca ocena i ewentualna korekta realizacji zadań wykonywanych przez studentów w trakcie zajęć, dyskusja oceniająca po wykonaniu wszystkich zadań przez studentów, • weryfikacja wypowiedzi ustnych pod kątem zachowania formy i treści zaproponowanych przez wykładowcę oraz doboru tematu szczegółowego w ramach omawianej problematyki. <p>Kompetencje społeczne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • prognozowanie działań w zakresie życia społecznego i jego analiza, również w aspekcie komunikacyjnym, oraz monitorowanie przez studentów najnowszych danych oraz opracowań z zakresu poruszanej problematyki.
Forma i warunki zaliczenia:
<p>Metody oceniania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dyskusje w oparciu o fachową literaturę, • umiejętność wieloaspektowego przedstawienia wskazanego obszaru problemowego. <p>Zaliczenie na ocenę.</p> <p>Kryteria oceniania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • na ocenę dostateczną student zna podstawowe pojęcia z zakresu socjologii, funkcjonowania

struktur społecznych.

- na ocenę dobrą student analizuje wpływ poznanych procesów, także przy użyciu technik i metod badawczych.
- na ocenę bardzo dobrą student podejmuje dyskusję oraz efektywnie prezentuje, analizuje i proponuje własną interpretację charakterystyki procesów, pojęć i faktów wpływających na życie społeczne.

Bilans punktów ECTS:

Studia stacjonarne

Aktywność	Obciążenie studenta
Udział w wykładach	15 godzin
Konsultacje	2 godziny
Przygotowanie się do ćwiczeń	3 godziny
Przygotowanie się do kolokwium zaliczeniowego	5 godzin
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	25 godzin
Punkty ECTS za przedmiot	1 ECTS

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia		
Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:		Lingwistyka: narastanie refleksji nad językiem
Nazwa w języku angielskim:		Linguistics: growing reflection on the language
Język wykładowy:	polski	
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:		logopedia z audiologią
Jednostka realizująca:	Wydział Nauk Humanistycznych	
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):		obowiązkowy
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia):		pierwszego stopnia
Rok studiów:	pierwszy	
Semestr:	pierwszy	
Liczba punktów ECTS:	2 ECTS	
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:		dr hab. Alina Maciejewska, prof. uczelni
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:		dr Marta Krakowiak
Założenia i cele przedmiotu:		Zapoznanie studentów z głównymi ideami myśli zachodnioeuropejskiej i pokazanie ich wpływu na kształtowanie się filozofii języka. Ukazanie roli języka w życiu jednostek i społeczeństw.
Symbol efektu	Efekt uczenia się: WIEDZA	Symbol efektu kierunkowego/Symbol efektu ze standardu
W_01	Zna i rozumie terminologię ogólną i szczegółową z zakresu nauk humanistycznych, a zwłaszcza z dyscypliny językoznawstwo, która pozwala na rozumienie i opis systemu językowego oraz reguł zachowań komunikacyjnych.	K_W01 E.1L.W2.
W_02	Zna i rozumie główne idee myśli zachodnioeuropejskiej, ich autorów oraz związek z kształtowaniem się filozofii języka.	K_W01 E.1L.W2.
Symbol efektu	Efekt uczenia się: UMIEJĘTNOŚCI	Symbol efektu kierunkowego/Symbol efektu ze standardu
U_01	Potrafi zastosować wiedzę o systemie językowym i regułach komunikacji w deskrypcji, interpretacji, programowaniu terapii oraz formułowaniu diagnoz.	K_U11 E.1L.U2.

Symbol efektu	Efekt uczenia się: KOMPETENCJE SPOŁECZNE	Symbol efektu kierunkowego/Symbol efektu ze standardu
K_01	Ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności; rozumie potrzebę ciągłego dokształcania się, rozwoju zawodowego i osobistego.	K_K05 E.1L.K1.
Forma i typy zajęć:		wykład (15 godzin), ćwiczenia audytoryjne (15 godzin).
Wymagania wstępne i dodatkowe:		
Ogólna wiedza dotycząca systemu językowego.		
Treści modułu kształcenia:		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Język jako system znaków (definicja języka, znaku językowego i systemu znaków). 2. Cechy istotne języka naturalnego. 3. Funkcje języka i wypowiedzi. 4. Struktura systemu językowego. 5. Rozwój refleksji nad istotą języka: <ol style="list-style-type: none"> a) Interpretacja języka w starożytnej Grecji. b) Refleksja lingwistyczna okresu średniowiecza i oświecenia. c) Lingwistyka XIX wieku (Wilhelm von Humboldt – teoria natywizmu. Młodogramatycy – językoznawstwo porównawcze). 6. Kierunki rozwoju lingwistyki XX wieku: <ol style="list-style-type: none"> a) Strukturalizm – Ferdinand de Saussure, Jan Baudouin de Courtenay. b) Gramatyka generatywna – Noam Chomsky. c) Socjolingwistyka – Dell Hymes. d) Lingwistyka kognitywna. 7. Polskie koncepcje w badaniach nad językiem: <ol style="list-style-type: none"> a) Psycholingwistyka – Ida Kurcz. b) Glottodydaktyka i lingwistyka stosowana – Franciszek Grucza. c) Socjolingwistyczna interpretacja zachowań językowych – Stanisław Grabias. d) Stylistyka – Teresa Skubalanka. e) Teoria perswazji – Jerzy Bralczyk. 8. Rola języka w życiu jednostek i społeczeństw: <ol style="list-style-type: none"> a) Język w myśleniu i poznawaniu świata. b) Język w przekazie wiedzy o sobie i o świecie. c) Język w organizacji życia społecznego. 9. Lingwistyka w diagnozie oraz terapii zaburzeń mowy i języka (m.in. teoria behawioralna, teoria interakcji, teorie neurobiologiczne). 		
Literatura podstawowa:		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Chomsky N., 2017, <i>Jakimi istotami jesteśmy?</i>, Kraków: Wydawnictwo Vis-à-vis. 2. Grabias S., 1997, <i>Język w zachowaniach społecznych</i>, Lublin: Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej. 3. Grzegorzyczkova R., 2011, <i>Wstęp do językoznawstwa</i>, Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN. 4. Paveau M.-A., Sarfati G.-E., 2009, <i>Wielkie teorie językoznawcze: od językoznawstwa historyczno-porównawczego do pragmatyki</i>, Kraków: Avalon. 5. Saussure F. de, 2002, <i>Kurs językoznawstwa ogólnego</i>, Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN. 		

Literatura dodatkowa:

1. Czelakowska A., Skarzyński M. (oprac.), 2011, *Materiały do dziejów polskiego językoznawstwa: listy Jana Niecisława Baudouina de Courtenay, Jana Łosia, Kazimierza Nitscha, Jana Michała Rozwadowskiego, Henryka Ułaszyna*, Kraków: Księgarnia Akademicka.
2. Grabias S., 2001, *Perspektywy opisu zaburzeń mowy*, [w:] S. Grabias (red.), *Zaburzenia mowy*, Lublin: Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, s. 11–43.
3. Łuczyński E., 2015, *Wiedza o języku polskim dla logopedów*, Gdańsk: Harmonia Universalis.
4. Tabakowska E., 2001, *Kognitywne podstawy języka i językoznawstwa*, Kraków: Universitas.
5. Wierzbicka A., 1999, *Język – umysł – kultura*, Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.

Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:

Wykład (wspomagany prezentacjami multimedialnymi) z elementami konwersacji.

Ćwiczenia: analiza tekstów, dyskusje, prezentacje.

Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:

W_01, W_02 – podczas zajęć: dyskusje dotyczące literatury przedmiotu, podczas kolokwium pisemnego oraz prezentacji wybranego zagadnienia/ streszczenia tekstu naukowego;

U_01 – podczas zajęć: aktywny udział w dyskusjach, analiza tekstów;

K_01 – podczas zajęć: zaangażowanie, przygotowanie do ćwiczeń (czytanie publikacji).

Forma i warunki zaliczenia:

Warunkiem uzyskania zaliczenia z oceną jest spełnienie każdego z opisanych niżej kryteriów:

- a) przygotowanie do zajęć i aktywność na nich – bieżące ocenianie na zajęciach,
- b) przygotowanie prezentacji/ streszczenie tekstu naukowego,
- c) zaliczenie kolokwium pisemnego:
 - 0–50% – niedostateczny (2,0),
 - 51–60% – dostateczny (3,0),
 - 61–70% – dostateczny plus (3,5),
 - 71–80% – dobry (4,0),
 - 81–90% – dobry plus (4,5),
 - 91–100% – bardzo dobry (5,0).

Przewidziana jest jednorazowa poprawa kolokwium pisemnego.

Bilans punktów ECTS:**Studia stacjonarne**

Aktywność	Obciążenie studenta
Udział w ćwiczeniach i wykładach	30 godzin
Konsultacje	3 godziny
Samodzielne przygotowanie się do zajęć	7 godzin
Samodzielne przygotowanie się do kolokwium	10 godzin
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	50 godzin
Punkty ECTS za przedmiot	2 ECTS

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia		
Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:		Psycholingwistyka rozwojowa
Nazwa w języku angielskim:		Psycholinguistic development
Język wykładowy:	polski	
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:		logopedia z audiologią
Jednostka realizująca:	Wydział Nauk Humanistycznych	
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):		obowiązkowy
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia):		pierwszy stopień
Rok studiów:	pierwszy	
Semestr:	drugi	
Liczba punktów ECTS:	2 ECTS	
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:		dr hab. Alina Maciejewska, prof. uczelni
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:		dr hab. Alina Maciejewska, prof. uczelni, dr Adrianna Urban-Rafałek
Założenia i cele przedmiotu:		Zdobycie przez studentów wiedzy z zakresu badań psycholingwistyki ogólnej i rozwojowej. Nabycie umiejętności charakterystyki związków między myśleniem a językiem w rozwoju dziecka.
Symbol efektu	Efekt uczenia się: WIEDZA	Symbol efektu kierunkowego/Symbol efektu ze standardu
W_01	Zna i rozumie etapy rozwoju mowy i myślenia.	K_W01, K_W03 E.1L.W3.
W_02	Zna i rozumie wpływ czynników biologicznych, społecznych, kulturowych na rozwój poznawczy i językowy dziecka w różnych etapach jego życia.	K_W02, K_W08 E.1L.W3.
Symbol efektu	Efekt uczenia się: UMIEJĘTNOŚCI	Symbol efektu kierunkowego/Symbol efektu ze standardu
U_01	Potrafi określić metody badań nad rozwojem mowy i myślenia.	K_U03, K_U04, K_U11 E.1L.U3.
U_02	Potrafi korzystać z modeli wyjaśniających rozwój procesów poznawczych, językowych, komunikacyjnych.	K_U07, K_U14 E.1L.U3.

Symbol efektu	Efekt uczenia się: KOMPETENCJE SPOŁECZNE	Symbol efektu kierunkowego/Symbol efektu ze standardu
K_01	Ma świadomość potrzeby doskonalenia własnej wiedzy i transdyscyplinarności logopedii.	K_K02, K_K05 E.1L.K1.
Forma i typy zajęć:		wykłady (15 godzin), ćwiczenia (15 godzin)
Wymagania wstępne i dodatkowe:		
Podstawy wiedzy o języku, psychologii ogólnej i rozwojowej.		
Treści modułu kształcenia:		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Psycholingwistyka – charakterystyka dyscypliny z pogranicza nauk. 2. Przedmiot badań psycholingwistyki rozwojowej. 3. Metody badań psycholingwistycznych. 4. Pochodzenie języka – teorie i modele. 5. Relacje: język - rzeczywistość pozajęzykowa. 6. Wpływ środowiska na rozwój poznawczy i językowy, rola kultury i języka otoczenia. 7. Modele akwizycji mowy i języka. 8. Aktywizacja podsystemów języka – etapy rozwoju mowy. 9. Zakłócenia i zaburzenia rozwoju poznawczego i językowego. 10. Trudności w rozwoju kompetencji komunikacyjnej dziecka. Bilingwizm, wielojęzyczność – rozprawa z mitami. 11. Trudności w pisaniu i czytaniu w badaniach psycho- i neurolingwistycznych. 12. Rozwój semantyczny. 13. Rozumienie tekstów. 14. Model znaczenia ucieleśnionego. 		
Literatura podstawowa:		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Aitchison J., 1991, <i>Ssak, który mówi. Wstęp do psycholingwistyki</i>, Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN. 2. Bokus B., Shugar G. W. (red.), 2007, <i>Psychologia języka dziecka. Osiągnięcia, nowe perspektywy</i>, Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne. 3. Kurcz I., 2005, <i>Psychologia języka i komunikacji</i>, Warszawa: Wydawnictwo Scholar. 4. Maciejewska A., 2021, <i>Sprawność leksykalno-semantyczna w rozwoju mowy</i>, [w:] A. Domagała, U. Mirecka (red.), <i>Logopedia przedszkolna i wczesnoszkolna. T.1, Rozwój sprawności językowych: podstawowe problemy logopedyczne</i>, Gdańsk: Grupa Wydawnicza Harmonia, s.141–187. 5. Shugar G.W., Smoczyńska M., 1980, <i>Badania nad rozwojem języka dziecka</i>, Warszawa: PWN. 6. Wood D., 2006, <i>Jak dzieci uczą się i myślą – społeczne konteksty rozwoju poznawczego</i>, Kraków: Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego. 		
Literatura dodatkowa:		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Bergen B. K., 2017, <i>Latające świni. Jak umysł tworzy znaczenie</i>, Kraków: Copernicus Center Press. 2. Gleason J. B., Ratner N. B. (red.), 2005, <i>Psycholingwistyka</i>, Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne. 3. Grabias S. 2021, <i>Wypowiedź jako narzędzie w diagnozie i terapii logopedycznej. Dialog, opowiadanie, opis</i>, [w:] A. Maciejewska (red.), <i>Narracja w diagnozie i terapii logopedycznej</i>, Siedlce: Wydawnictwo Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego w Siedlcach, s. 13–29. 		

4. Harwas-Napierała B., Trempała J. (red.), 2002, *Psychologia rozwoju człowieka*, t. 3, Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
5. Kurcz I. (red.), *Psychologiczne aspekty dwujęzyczności*, 2007, Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.

Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:

Wykład tradycyjny, prezentacje multimedialne, filmy dydaktyczne, dyskusja panelowa, studium przypadku, referaty.

Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:

Sukcesywnie w trakcie semestru ocena na zajęciach (wypowiedzi odnoszące się do literatury przedmiotu), aktywny udział w dyskusjach, przygotowanie pracy oraz kolokwium pisemne.

- kolokwium na koniec semestru – U_01, U_02 - 55%
- przygotowanie projektu zaliczeniowego (analiza nagrania rozwoju językowego wybranego przez siebie dziecka na podstawie omawianych na ćwiczeniach kryteriów) – analiza tekstów, dyskusja – U_01, U_02 45%.

Forma i warunki zaliczenia:

Zaliczenie na ocenę.

Warunkiem uzyskania zaliczenia jest spełnienie każdego z opisanych niżej kryteriów:

- kolokwium na koniec semestru – 55%;
- przygotowanie projektu zaliczeniowego - analizy wypowiedzi dzieci – analiza materiałów zebranych przez studentów – analiza tekstów, dyskusja 45%.

Bilans punktów ECTS:

Studia stacjonarne

Aktywność

Obciążenie studenta

Udział w wykładach

15 godzin

Udział w ćwiczeniach

15 godzin

Samodzielne przygotowanie się do ćwiczeń

10 godzin

Udział w konsultacjach

5 godzin

Samodzielne przygotowanie się do kolokwium

5 godzin

Sumaryczne obciążenie pracą studenta

50 godzin

Punkty ECTS za przedmiot

2 ECTS

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia			
Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:		Anatomia i fizjologia człowieka – biologiczne podstawy mowy i myślenia	
Nazwa w języku angielskim:		Anatomy and physiology of the human – the biological bases of speech and thinking	
Język wykładowy:	polski		
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:		logopedia z audiologią	
Jednostka realizująca:	Wydział Nauk Ścisłych i Przyrodniczych		
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):		obowiązkowy	
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia):		pierwszego stopnia	
Rok studiów:	pierwszy		
Semestr:	pierwszy		
Liczba punktów ECTS:	3 ECTS		
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:		dr Małgorzata Strzałek	
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:		dr Małgorzata Strzałek	
Założenia i cele przedmiotu:		Zapoznanie studenta z budową i funkcjonowaniem ciała ludzkiego ze szczególnym uwzględnieniem struktur odpowiedzialnych za mowę i myślenie. Znajomość podstaw anatomii i fizjologii człowieka ma ułatwiać percepcję wiedzy przekazywanej w ramach przedmiotów klinicznych przewidzianych w planie studiów.	
Symbol efektu	Efekty uczenia się		Symbol efektu kierunkowego/Symbol efektu ze standardu
	WIEDZA		
W_01	Ma podstawową wiedzę o anatomii i funkcjonowaniu ciała ludzkiego, szczególnie narządów mowy. Zna biologiczne podstawy mowy i myślenia.		K_W02 E.1L.W1.
Symbol efektu	UMIEJĘTNOŚCI		Symbol efektu kierunkowego/Symbol efektu ze standardu
U_01	Potrafi wyróżnić narządy mowy, określić ich funkcje, odróżnić prawidłowe funkcjonowanie narządów mowy od patologicznego. Analizuje i określa biologiczne podstawy mowy i myślenia.		K_U01 E.1L.U1.
Symbol efektu	KOMPETENCJE SPOŁECZNE		Symbol efektu kierunkowego/Symbol efektu ze standardu

K_01	Ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności; rozumie potrzebę ciągłego dokształcania się i rozwoju zawodowego.	K_K05 E.1L.K1.
Forma i typy zajęć: wykład (15 godzin), ćwiczenia (30 godzin)		
Wymagania wstępne i dodatkowe:		
Wiedza na temat budowy i funkcjonowania ciała ludzkiego na poziomie szkoły średniej.		
Treści modułu kształcenia:		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Anatomia i fizjologia jako nauki biologiczne. Metody badań w anatomii i fizjologii. Plan budowy ciała ludzkiego. 2. Budowa i fizjologia układu ruchu ze szczególnym uwzględnieniem osiowego układu szkieletowego i kości gnykowej. 3. Budowa i fizjologia mięśni ze szczególnym uwzględnieniem mięśni uczestniczących w mowie. 4. Anatomia i fizjologia układu oddechowego ze szczególnym uwzględnieniem jamy nosowej, gardła i krtani. Budowa i funkcje przepony. Wymiana gazowa. 5. Anatomia i fizjologia układu pokarmowego ze szczególnym uwzględnieniem jamy ustnej. Regulacja pracy gruczołów trawiennych. 6. Budowa i fizjologia układu krwionośnego. 7. Budowa i fizjologia układu limfatycznego. Mechanizmy homeostatyczne. 8. Anatomie i fizjologia układu nerwowego. 9. Anatomia i fizjologia narządów zmysłów wzroku, słuchu i równowagi. 10. Anatomia i fizjologia układu dokrewnego. 11. Powłoka wspólna ciała – skóra i narządy zmysłów z nią związane. 		
Literatura podstawowa:		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Ignasiak Z., 2022, <i>Anatomia układu ruchu</i>, Wrocław: Edra Urban & Partner. 2. Ignasiak Z., 2022, <i>Anatomia narządów wewnętrznych i układu nerwowego człowieka</i>, Wrocław: Edra Urban& Partner. 3. Krauss H., Gibas-Dorna M. (red.), 2021, <i>Fizjologia człowieka. Podstawy</i>, Warszawa: Wydawnictwa Lekarskie PZWL. 4. Netter F.H., 2011, <i>Atlas anatomii człowieka. Polskie mianownictwo anatomiczne</i>, Wrocław: Wydawnictwo Elsevier. 5. Silverthon D. U (red.), 2018, <i>Fizjologia człowieka. Zintegrowane podejście</i>, Warszawa: Wydawnictwa Lekarskie PZWL. 		
Literatura dodatkowa:		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Brzozowski T. (red.), 2021, <i>Konturek. Fizjologia człowieka</i>, Wrocław: Edra Urban & Partner. 2. Drake R.L., Vogl A.W., Mitchell A.W.M., 2011, <i>Anatomia Gray. Podręcznik dla studentów</i>, Wrocław: Wyd. Elsevier Urban& Partner. Tomy I-III. 3. Michajlik A., Ramotowski W., 2023, <i>Anatomia i fizjologia człowieka</i>, Warszawa: PZWL. 		
Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:		
Wykład z prezentacją multimedialną. Ćwiczenia z użyciem pomocy dydaktycznych: preparatów i modeli anatomicznych człowieka.		
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:		
Kolokwia sprawdzające przyswojenie poszczególnych części materiału.		
Forma i warunki zaliczenia:		

Zaliczenie na ocenę. Warunkiem uzyskania zaliczenia z przedmiotu jest obecność, aktywne uczestnictwo w zajęciach i zaliczenie każdego kolokwium na co najmniej 51% punktów. Student otrzyma ocenę końcową wg następującej skali:

- 0–50% – niedostateczny (2,0),
- 51–60% – dostateczny (3,0),
- 61–70% – dostateczny plus (3,5),
- 71–80% – dobry (4,0),
- 81–90% – dobry plus (4,5),
- 91–100% – bardzo dobry (5,0).

Przewidziana jest jednorazowa poprawa kolokwium pisemnego.

Bilans punktów ECTS:

Studia stacjonarne

Aktywność	Obciążenie studenta
Udział w wykładach	15 godzin
Udział w ćwiczeniach	30 godzin
Udział w konsultacjach	5 godzin
Przygotowanie się do zajęć	10 godzin
Przygotowanie do kolokwium	15 godzin
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	75 godzin
Punkty ECTS za przedmiot	3 ECTS

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia		
Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:	Wiedza o języku: fonetyka	
Nazwa w języku angielskim:	Knowledge of the language: Articulatory Phonetics	
Język wykładowy:	polski	
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:	logopedia z audiologią	
Jednostka realizująca:	Wydział Nauk Humanistycznych	
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):	obowiązkowy	
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia):	pierwszego stopnia	
Rok studiów:	pierwszy	
Semestr:	pierwszy	
Liczba punktów ECTS:	3 ECTS	
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:	dr hab. Alina Maciejewska, prof. uczelni	
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:	dr hab. Alina Maciejewska, prof. uczelni dr Ewa Dzięcioł	
Założenia i cele przedmiotu:	Umocowanie fonetyki artykulacyjnej w opisie strukturalnym języka, charakterystyka systemu fonetycznego polszczyzny współczesnej i zjawisk fonetycznych.	
Symbol efektu	Efekt uczenia się: WIEDZA	Symbol efektu kierunkowego/Symbol efektu ze standardu
W_01	Zna i rozumie teorię struktury języka i definicje, zna miejsce fonetyki i fonologii w opisie systemu językowego metody oraz narzędzia badań fonetycznych.	K_W01 E.1L.W2.
W_02	Zna i rozumie definicję głosek, ich charakterystykę oraz klasyfikacje głosek polskich według kryteriów artykulacyjnych, akustycznych, audytywnych i funkcjonalnych.	K_W03 E.1L.W2.
W_03	Zna i rozumie zjawiska fonetyczne w ciągach mowy i stylach wymowy oraz możliwość zaburzenia ich realizacji.	K_W03 E.1L.W2.
Symbol efektu	Efekt uczenia się: UMIEJĘTNOŚCI	Symbol efektu kierunkowego/Symbol efektu ze standardu

U_01	Potrafi dokonywać opisu struktury języka, jego funkcji, wykazać się znajomością pojęć lingwistycznych. Analizuje i stosuje fonetykę współczesnego języka polskiego.	K_U11 E.1L.U2.
U_02	Potrafi wyjaśnić powstawanie dźwięków mowy, przyczyny różnic w realizacji i określać zakres zmian.	K_U07 E.1L.U2.
U_03	Potrafi charakteryzować i klasyfikować głoski ze względu na określone cechy i dokonywać oceny ich sposobów realizacji w wypowiedziach pojedynczych osób.	K_U04 E.1L.U2.
U_04	Potrafi analizować: cechy prozodyczne w wypowiedziach poprawnych i zaburzonych oraz ciąg foniczny: wyodrębnić w ciągu normatywne oraz nienormatywne segmenty.	K_U01 E.1L.U2.
Symbol efektu	Efekt uczenia się: KOMPETENCJE SPOŁECZNE	Symbol efektu kierunkowego/Symbol efektu ze standardu
K_01	Jest świadomy roli wymowy w zachowaniach społecznych. Nabywa przekonania o konieczności kształcenia wymowy, szczególnie w szkole.	K_K05 E.1L.K2.
Forma i typy zajęć:	wykłady (15 godzin), ćwiczenia laboratoryjne (30 godzin)	
Wymagania wstępne i dodatkowe:		
Wiedomości z anatomii i fizjologii narządów mowy, głosu oraz aparatu oddechowego. Podstawy wiedzy o języku.		
Treści modułu kształcenia:		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Fonetyka – przedmiot badań językoznawczych. 2. Przedmiot fonetyki i fonologii. Cel, zakres i metody badań fonetycznych. 3. Opis jednostek systemu fonetycznego: cechy artykulacyjne, wizualne, akustyczne i audytywne głosek. 4. Głoska – sylaba; głoska – litera. 5. Kryteria klasyfikacji głosek. 6. Charakterystyka cech artykulacyjnych samogłosek ustnych i nosowych, a także glajdów. 7. Charakterystyka cech artykulacyjnych spółgłosek właściwych i sonornych. 8. Głoska – klasa głosek, warianty głosek. 9. Procesy fonetyczne: zakresy upodobnień, rodzaje, kierunek i trwałość zmian. 10. Transkrypcja fonetyczna tekstów z uwzględnieniem stylów wymowy, regionalnych i stylistycznych różnic w realizacji ciągów fonicznych. 11. Różnice między mową a pismem. 12. Fonotaktyka i fonostatystyka. 13. Charakterystyka składników suprasegmentalnej płaszczyzny języka. 14. Zjawiska prozodyczne języka polskiego. 		
Literatura podstawowa:		
1. Dukiewicz L, Sawicka I., 1995, <i>Gramatyka współczesnego języka polskiego. Fonetyka i fonologia</i> ,		

Kraków: Instytut Badań Literackich PAN.

2. Klebanowska B., 1990, *Interpretacja fonologiczna zjawisk fonetycznych w języku polskim*, Warszawa: Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego.
3. Maciejewska A., 2023, *(Wy)mówię poprawnie*, Siedlce: Wydawnictwo Naukowe UPH w Siedlcach.
4. Ostaszewska D., Tambor J., 2012, *Fonetyka i fonologia współczesnego języka polskiego*, Warszawa: PWN.
5. Wierzchowska B., 1971, *Wymowa polska*, Warszawa: Państwowe Zakłady Wydawnictw Szkolnych.
6. Wiśniewski M., 2001, *Zarys fonetyki i fonologii współczesnego języka polskiego*, Toruń: Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Mikołaja Kopernika.

Literatura dodatkowa:

1. Bartmiński J., Nowosad-Bakalarczyk M. (red.), 2010, *Prozodia, fonetyka, fonologia*, Lublin: Wydawnictwo UMCS.
2. Koneczna H., Zawadowski W., 1951, *Przekroje rentgenograficzne głosek polskich*, Warszawa: PWN.
3. Łobacz P., 1985, *Fonetyczno-leksykalne interakcje w percepcji mowy*, Poznań: Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza.
4. Maciejewska A., 2007, *Samogłoskowa artykulacja*, [w:] K. Wojtczuk, A. Kuć (red.), *Kultura języka dzisiaj. W Roku Języka Polskiego*, Siedlce: Wydawnictwo Akademii Podlaskiej, s. 52–63.
5. Polański K. (red), 1993, *Encyklopedia językoznawstwa ogólnego*, Wrocław – Warszawa: Zakład Narodowy im. Ossolińskich.
6. Rocławski B., 1986, *Zarys fonologii, fonetyki, fonotaktyki i fonostatystyki współczesnego języka polskiego*, Gdańsk: Wydawnictwo Uczelniane Uniwersytetu Gdańskiego.
7. Steffen-Batogowa M., 2000, *Struktura akcentowa języka polskiego*, Warszawa: PWN.
8. Wiśniewski M., 1999, *Zadania z fonetyki i fonologii współczesnego języka polskiego*, Toruń: TNOIK.

Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:

1. Wykład uniwersytecki prowadzony z zastosowaniem prezentacji graficznych i fonicznych, rentgenogramy, kinematografy, labiogramy, palatogramy.
2. Wykonanie nagrań wypowiedzi w normie językowej i wypowiedzi zaburzonych oraz ich analiza jakościowa i ilościowa z wykorzystaniem metod statystycznych, artykulograficznych, poglądowych, porównawczych.

Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:

Dwa kolokwia w trakcie semestru (U_02-U_04, K_01). Końcowy egzamin w sesji egzaminacyjnej (W_01-W_03, U_01).

Forma i warunki zaliczenia:

Warunek uzyskania zaliczenia przedmiotu:

- a) uzyskanie co najmniej 51% z każdego kolokwium (w trakcie trwania semestru odbędą się dwa kolokwia),
- b) uzyskanie co najmniej 51% z egzaminu w sesji egzaminacyjnej:
 - 0–50% – niedostateczny (2,0),
 - 51–60% – dostateczny (3,0),
 - 61–70% – dostateczny plus (3,5),
 - 71–80% – dobry (4,0),
 - 81–90% – dobry plus (4,5),
 - 91–100% – bardzo dobry (5,0).

Bilans punktów ECTS:	
Studia stacjonarne	
Aktywność	Obciążenie studenta
Udział w wykładach	15 godzin
Udział w ćwiczeniach	30 godzin
Samodzielne przygotowanie się do ćwiczeń	10 godzin
Udział w konsultacjach	3 godziny
Samodzielne przygotowanie się do kolokwίων	5 godzin
Przygotowanie się do egzaminu i obecność na egzaminie	12 godzin
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	75 godzin
Punkty ECTS za przedmiot	3 ECTS

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia		
Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:		Nauka o języku: fonologia
Nazwa w języku angielskim:	Phonology	
Język wykładowy:	polski	
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:		logopedia z audiologią
Jednostka realizująca:	Wydział Nauk Humanistycznych	
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):		obowiązkowy
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia):		pierwszego stopnia
Rok studiów:	pierwszy	
Semestr:	pierwszy	
Liczba punktów ECTS:	1 ECTS	
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:		dr hab. Alina Maciejewska, prof. uczelni
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:		dr Ewa Dzięcioł
Założenia i cele przedmiotu:		Wiedza o systemie językowym, organizacji języka. Fonem – wzorzec głoski.
Symbol efektu	Efekt uczenia się: WIEDZA	Symbol efektu kierunkowego/Symbol efektu ze standardu
W_01	Zna jednostki systemu językowego i reguły zachowań komunikacyjnych z uwzględnieniem wiedzy o procesach kształtowania mowy i języka i wyższych czynności poznawczych.	K_W01 E.1L.W2.
W_02	Zna i rozumie metody diagnostyczne stosowane w procedurze postępowania logopedycznego w odniesieniu do poszczególnych zaburzeń mowy i słuchu osób w różnym wieku.	K_W05 E.1L.W2.
Symbol efektu	Efekt uczenia się: UMIEJĘTNOŚCI	Symbol efektu kierunkowego/Symbol efektu ze standardu
U_01	Potrafi wykorzystać wiedzę o systemie językowym i regułach komunikacji językowej w deskrypcji, interpretacji i programowaniu terapii oraz w formułowaniu diagnoz – umie formułować i analizować problemy badawcze, dobierać właściwe metody i narzędzia, dokonywać ich weryfikacji.	K_U11 E.1L.U2.

Symbol efektu	Efekt uczenia się: KOMPETENCJE SPOŁECZNE	Symbol efektu kierunkowego/Symbol efektu ze standardu
K_01	Jest gotów dbać o poprawność językową w relacjach zawodowych i pozaprofesjonalnych.	K_K05 E.1L.K2.
Forma i typy zajęć:		ćwiczenia laboratoryjne (15 godzin)
Wymagania wstępne i dodatkowe:		
Podstawy wiedzy o języku na poziomie szkoły średniej.		
Treści modułu kształcenia:		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Strukturalistyczna koncepcja języka: znak językowy i jego wartość, organizacja znaków na osi syntagmatycznej paradygmatycznej. Pojęcie struktury fonologicznej. 2. Poziomy organizacji języka: poziom fonologiczny na tle poziomu morfologicznego i składniowego polszczyzny. Inwentarz fonemów języka jako struktura. 3. Fonem a głoska: <ol style="list-style-type: none"> a) definicje fonemu: kognitywna: fonem – wzorzec głoski (J. Baudouin de Courtenay), strukturalistyczna: fonem – zespół cech dystynktywnych (M. Trubiecki); fizykalna: fonem – klasa głosek będących wariantami kombinatorycznymi (D. Jones), b) inwentarze fonemów języka polskiego: propozycja Z. Stiebera, B. Ročlawskiego, W. Jassem. 4. Fonemy (segmentalne komponenty mowy): <ol style="list-style-type: none"> a) fonologia w ujęciu strukturalistycznym. Diakrytyczne i niediakrytyczne cechy głosek, b) cechy delimitacyjne i dystynktywne. Fonem a warianty fonologiczne – zasady M. Trubieckiego, c) układy cech dystynktywnych. 5. Typy opozycji fonologicznych: <ol style="list-style-type: none"> a) prywatywne – stopniowe – równorzędne; proporcjonalne – izolowane, b) kategorie fonologiczne: prywatywne układy cech dystynktywnych: dźwięczność, miękkość, nosowość. 6. Równorzędne układy cech dystynktywnych: stopień otwarcia, miejsce artykulacji. 7. Stopniowe układy cech dystynktywnych: fonemy samogłoskowe – zaburzenia realizacji kategorii fonologicznych. 8. Procesy i reguły fonologiczne. 9. Prozodia mowy (komponenty suprasegmentalne). Zaburzenia realizacji cech prozodycznych. 		
Literatura podstawowa:		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Dukiewicz L., Sawicka I., Wróbel H. (red.), 1995, <i>Gramatyka współczesnego języka polskiego. Fonetyka i fonologia</i>, Kraków: PWN. 2. Grabias S., 2019, <i>Język w zachowaniach społecznych. Podstawy socjolingwistyki i logopedii</i>, Lublin: Wydawnictwo UMCS. 3. Szpyra–Kozłowska J., 2002, <i>Wprowadzenie do współczesnej fonologii</i>, Lublin: Wydawnictwo UMCS. 4. Wierzchowska B., 1971, <i>Wymowa polska</i>, Warszawa: Państwowe Zakłady Wydawnictw Szkolnych. 		
Literatura dodatkowa:		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Dukiewicz L., 1987, <i>Intonacja wypowiedzi polskich</i>, Wrocław: Ossolineum. 2. Essen V., 1967, <i>Fonetyka ogólna i stosowana</i>, Warszawa: PWN. 3. Polański K. (red.), 2003, <i>Encyklopedia językoznawstwa ogólnego</i>, Wrocław: Zakład Narodowy im. Ossolińskich. 		

Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:	
Prezentacje graficzne i foniczne (nagrań wypowiedzi w normie językowej i wypowiedzi zaburzonych, np. w głuchocie, porażeniach).	
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:	
Kolokwium pod koniec semestru (W_01, W_02, U_01, K_01).	
Forma i warunki zaliczenia:	
Warunek uzyskania zaliczenia na ocenę: uzyskanie co najmniej 51 % z kolokwium: <ul style="list-style-type: none"> • 0–50% – niedostateczny (2,0), • 51–60% – dostateczny (3,0), • 61–70% – dostateczny plus (3,5), • 71–80% – dobry (4,0), • 81–90% – dobry plus (4,5), • 91–100% – bardzo dobry (5,0). 	
Bilans punktów ECTS:	
Studia stacjonarne	
Aktywność	Obciążenie studenta
Udział w ćwiczeniach	15 godzin
Samodzielne przygotowanie się do ćwiczeń	5 godzin
Udział w konsultacjach	1 godzina
Samodzielne przygotowanie się do zaliczenia	4 godziny
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	25 godzin
Punkty ECTS za przedmiot	1 ECTS

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia		
Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:	Akustyka mowy; fonetyka akustyczna i wizualna	
Nazwa w języku angielskim:	Speech acoustics	
Język wykładowy:	polski	
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:	logopedia z audiologią	
Jednostka realizująca:	Wydział Nauk Ścisłych i Przyrodniczych, Wydział Nauk Humanistycznych	
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):	obowiązkowy	
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia):	pierwszego stopnia	
Rok studiów:	pierwszy	
Semestr:	pierwszy	
Liczba punktów ECTS:	4 ECTS	
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:	dr hab. Agnieszka Gil-Świdorska, prof. uczelni	
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:	dr hab. Agnieszka Gil-Świdorska, prof. uczelni, dr Marek Siłuszki, dr Sofia Kamińska	
Założenia i cele przedmiotu:	Celem kursu jest zapoznanie studentów z podstawami akustyki oraz podstawowymi procesami w analizie dźwięku; akustycznymi właściwościami dźwięków mowy; interpretacją wyników badań akustycznych i audytywnych.	
Symbol efektu	Efekt uczenia się: WIEDZA	Symbol efektu kierunkowego/Symbol efektu ze standardu
W_01	Zna i rozumie definicje podstawowych wielkości fizycznych charakteryzujących sygnał akustyczny; zna i rozumie podstawowe pojęcia z zakresu fonetyki audytywnej i wizualnej.	K_W03 E.1L.W2.
W_02	Zna i rozumie charakterystykę dźwięków języka polskiego ze względu na ich strukturę akustyczną i audytywną	K_W01 E.1L.W2.
Symbol efektu	Efekt uczenia się: UMIEJĘTNOŚCI	Symbol efektu kierunkowego/Symbol efektu ze standardu

U_01	Potrafi w stopniu zadowalającym posługiwać się programami komputerowymi do akustycznej analizy sygnału mowy. Potrafi uzyskać oscylogram, widmo i spektrogram sygnału mowy.	K_U10 E.1L.U2.
U_02	Potrafi samodzielnie wyznaczyć podstawowe parametry dźwięków mowy, np. częstotliwość podstawową, częstotliwości formantów; potrafi znajdować różnice w charakterystykach sygnału mowy w normie i w przypadku zaburzeń.	K_U02 E.1L.U2.
Symbol efektu	Efekt uczenia się: KOMPETENCJE SPOŁECZNE	Symbol efektu kierunkowego/Symbol efektu ze standardu
K_01	Jest gotów do rozpatrywania dźwięków mowy w wielu płaszczyznach działalności pedagogicznej; jest zdolny do dostrzegania możliwości wieloaspektowej oceny wymowy w normie i patologii oraz do wykazywania otwartości w postrzeganiu relacji pomiędzy cechami akustycznymi, audytywnymi i artykulacyjnymi dźwięków mowy.	K_K05 E.1L.K2.

Forma i typy zajęć:

wykład (30 godzin), ćwiczenia laboratoryjne (30 godzin)

Wymagania wstępne i dodatkowe:

Podstawowa wiedza z zakresu szkoły średniej z matematyki i fizyki. Elementarne umiejętności korzystania z komputera (edytor tekstu, arkusz kalkulacyjny, Internet). Znajomość fonetyki artykulacyjnej.

Treści modułu kształcenia:
I. AKUSTYKA (15 godzin wykładów + 15 godzin ćwiczeń laboratoryjnych)
Wykład:

1. Podstawowe pojęcia matematyczne niezbędne do opanowania podstaw akustyki.
2. Podstawowe pojęcia i prawa fizyczne, wielkości i ich jednostki, miary wielkości w akustyce fizycznej, skale logarytmiczne (dB).
3. Drgania i fale, zjawiska akustyczne, propagacja fal, środowisko akustyczne. Charakterystyki środowiska akustycznego: prędkość propagacji, impedancja charakterystyczna; związki z fizycznymi właściwościami ośrodka.
4. Właściwości akustyczne ośrodków niejednorodnych; zjawiska odbicia, załamania, rozproszenia dźwięku. Zjawisko cienia akustycznego i jego znaczenie w audiologii.
5. Akustyka pomieszczeń: rezonans, tłumienie, przenikanie, czas pogłosu. Falowody i rezonatory akustyczne, zjawisko fali stojącej. Zastosowanie w badaniach narządu słuchu.
6. Właściwości widmowe sygnałów akustycznych. Interwały częstotliwości. Analiza dźwięku, właściwości dźwięków złożonych. Widma wybranych sygnałów akustycznych.
7. Przetworniki elektroakustyczne: podstawy fizyczne działania urządzeń elektroakustycznych.
8. Charakterystyka podstawowych urządzeń elektroakustycznych: słuchawki, mikrofony, głośniki. Urządzenia audiometryczne.
9. Pomiary akustyczne, wybrane urządzenia pomiarowe. Skalowanie poziomu dźwięku w systemach audiometrycznych.
10. Pomiary hałasu. Charakterystyka skutków oddziaływania hałasu na narząd słuchu. Pojęcie poziomu hałasu: izofoniczne filtry korekcyjne. Pojęcie równoważnej energii hałasu i dopuszczalnej dawki hałasu. Środki ochrony przed hałasem, akty prawne dotyczące ochrony.

Ćwiczenia laboratoryjne:

1. Wprowadzenie do pracowni, regulamin, zasady przeprowadzania doświadczeń, BHP.

2. Obsługa systemu pomiarowego CoachLAB II, służącego do rejestracji dźwięków.
3. Przeprowadzanie doświadczeń z akustyki w zespołach 2-3 osobowych:
 - a) Wyznaczanie zakresu częstotliwości słyszalnych przez człowieka.
 - b) Badanie fal akustycznych. Kamerton, generator.
 - c) Analiza widmowa dźwięków, badania fali akustycznej przy użyciu programu Coach.
 - d) Badanie dudnień i tłumienia fal akustycznych.
 - e) Wykonanie odpowiednich obliczeń do pobranych danych pomiarowych, przygotowanie sprawozdań.

II. AKUSTYKA MOWY: FONETYKA AKUSTYCZNA I WIZUALNA (15 godzin wykładu + 15 godzin ćwiczeń laboratoryjnych)

Wykład:

1. Odbiór fal akustycznych przez człowieka. Pole słuchowe człowieka, próg słyszalności, próg niewygody, próg bólu, pole mowy. Audiogram.
2. Tony proste, sygnały akustyczne złożone regularne (periodyczne) i nieregularne (szумы, impulsy).
3. Wielkości obiektywne (fizyczne) dźwięku i odpowiadające im wielkości subiektywne (psychoakustyczne) np. częstotliwość – wysokość, poziom natężenia dźwięku – głośność.
4. Akustyczna klasyfikacja dźwięków języka polskiego.
5. Charakterystyka spółgłosek szumowych i impulsowych w języku polskim.
6. Różne modele percepcji mowy. Wyrazistość i zrozumiałość mowy.
7. Międzynarodowa transkrypcja fonetyczna IPA (International Phonetic Alphabet) i jej rozszerzenia ExtIPA (Extensions to the International Phonetic Alphabet) oraz symbole VoQS (Voice Quality Symbols).

Ćwiczenia laboratoryjne:

1. Program do akustycznej analizy sygnału mowy: PRAAT.
2. Metody wyznaczania częstotliwości formantowych polskich samogłosek.
3. Segmentacja sygnału mowy.
4. Narządy mowy jako źródło dźwięków. Fonacja, ton krtaniowy, ton podstawowy. Ton krtaniowy i częstotliwość podstawowa głosu ludzkiego – metody pomiarowe tej wielkości.
5. Zjawisko rezonansu. Formanty i częstotliwości formantowe samogłosek polskich.
6. Akustyczny parametr VOT.
7. Akustyczna charakterystyka wymowy zaburzonej.
8. Analiza nagrań realizacji normatywnych oraz wymowy zaburzonej.

Literatura podstawowa:

1. Everest W.R., 2005, *Podręcznik akustyki*, Warszawa: Helios.
2. IPA (International Phonetic Association), 1999, *Handbook of the International Phonetic Association. A Guide to the Use of the International Phonetic Alphabet*. Cambridge University Press. Cambridge.
3. Lorenc A., 2014, *Transkrypcja mowy zaburzonej*, [w:] S. Milewski, K. Kaczorowska-Bray (red.), *Metodologia badań logopedycznych. Z perspektywy teorii i praktyki*, Gdańsk: Harmonia Universalis, s. 112–143.
4. Szczepankowski B., 1985, *Fonetyka akustyczna, audytywna i wizualna*, Warszawa: Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego.
5. Trochymiuk A., Świeciński R., 2004, *Symbole podstawowej (IPA) i rozszerzonej (ExtIPA) transkrypcji Międzynarodowego Towarzystwa Fonetycznego*, [w:] „Audiofonologia”, nr 25, s. 97–114.

Literatura dodatkowa:

1. Czyżewski A., Kostek B., Skarżyński H., 2002, *Technika komputerowa w audiologii, foniatrii i logopedii*, Warszawa: Exit.
2. Jassem W., 1973, *Podstawy fonetyki akustycznej*, Warszawa: PWN.

3. Johnson K., 1997, *Acoustic and Auditory Phonetics*, Oxford: Blackwell. Cambridge, MA.
4. Laver J., 1994, *Principles of phonetics*, Cambridge: Cambridge University Press.
5. Makarewicz R., 2004, *Dźwięki i fale*, Poznań: Wydawnictwo Naukowe UAM.
6. Nawrocki W., 2007, *Komputerowe systemy pomiarowe*, Warszawa: WKŁ.
7. Ozimek E., 2002, *Dźwięk i jego percepcja. Aspekty fizyczne i psychoakustyczne*, Warszawa – Poznań: PWN.
8. Surmanowicz-Damenko G., 2011, *Percepcja mowy w zarysie*, [w:] A. Obrębowski (red.), *Wybrane zagadnienia z audiometrii mowy*, Warszawa: Wydawnictwo Naukowe UM, s. 28–51.
9. Trochymiuk A., 2008, *Wymowa dzieci niesłyszących. Analiza audytywna i akustyczna*, Lublin: Wydawnictwo UMCS.
10. Wierzchowska B., 1967, *Struktura akustyczna dźwięków języka polskiego*, [w:] „Logopedia”, nr 7, Lublin.
11. Yeni-Komshian G., 2005, *Percepcja mowy*, [w:] J. Berko-Gleason, N. Bernstein-Ratner (red.), *Psycholingwistyka*, Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.

Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:

Wykład z zastosowaniem technik multimedialnych, ćwiczenia laboratoryjne w pracowni miernictwa, wykonywanie doświadczeń w formie wirtualnej oraz ćwiczeń praktycznych. Zamieszczanie na stronach internetowych problemów i zadań laboratoryjnych, ćwiczenia laboratoryjne w pracowni komputerowej: praca z programami do wizualizacji sygnału akustycznego, analiza dźwięków mowy, filmy, praca w grupach, dyskusja.

Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:

Weryfikacja efektów kształcenia U_01, U_02 w zakresie umiejętności następuje w ramach ćwiczeń laboratoryjnych. Oceny: 51-60% pkt. – 3,0; 61-70% pkt. – 3,5; 71-80% pkt. – 4,0; 81-90% pkt. – 4,5; 91-100% pkt. – 5,0. Weryfikacja efektów kształcenia W_01, W_02, K_01 w zakresie wiedzy i kompetencji społecznych następuje na bieżąco w czasie zajęć oraz w czasie kolokwium zaliczeniowego pod koniec semestru.

Forma i warunki zaliczenia:

Moduł kończy się zaliczeniem na ocenę. Ocena końcowa jest wystawiana na podstawie ćwiczeń laboratoryjnych i przeprowadzonego kolokwium. Na zaliczenie laboratorium składają się oceny częściowe uzyskane na regularnych zajęciach z nauczycielem akademickim. Zajęcia laboratoryjne będą zaliczone w wypadku uzyskania co najmniej połowy punktów z poszczególnych form aktywności studenta. Ocena końcowa z modułu (po zaliczeniu wszystkich części składowych), w zależności od sumy uzyskanych punktów, jest następująca (w nawiasach ocena wg skali ECTS):

- 0 – 50 pkt: niedostateczna (F),
- 51 – 60 pkt: dostateczna (E),
- 61 – 70 pkt: dostateczna plus (D),
- 71 – 80 pkt: dobra (C),
- 81 – 90 pkt: dobra plus (B),
- 91 – 100 pkt: bardzo dobra (A).

Bilans punktów ECTS:

Studia stacjonarne

Aktywność	Obciążenie studenta
Udział w wykładach	30 godzin
Udział w ćwiczeniach laboratoryjnych	30 godzin

Konsultacje	15 godzin
Samodzielne przygotowanie się do zajęć	25 godzin
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	100 godzin
Punkty ECTS za przedmiot	4 ECTS

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia		
Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:	Psychologia ogólna	
Nazwa w języku angielskim:	General psychology	
Język wykładowy:	Polski	
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:	Logopedia z audiologią	
Jednostka realizująca:	Instytut Językoznawstwa i Literaturoznawstwa/Instytut Pedagogiki	
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):	Przedmiot obowiązkowy	
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia):	Studia pierwszego stopnia	
Rok studiów:	Pierwszy	
Semestr:	Pierwszy	
Liczba punktów ECTS:	2	
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:	Dr Joanna Zienkiewicz	
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:	Dr Joanna Zienkiewicz	
Założenia i cele przedmiotu:	Wyposażenie studentów w wiedzę i umiejętności z zakresu psychologii ogólnej i podstaw psychologii niezbędne do wykorzystania w zawodzie nauczyciela.	
Symbol efektu	Efekt uczenia się: WIEDZA	Symbol efektu ze standardu
W_01	Zna i rozumie podstawowe pojęcia psychologii: procesy poznawcze, spostrzeganie, odbiór i przetwarzanie informacji, mowę i język, myślenie i rozumowanie, uczenie się i pamięć, rolę uwagi, emocje i motywacje w procesach regulacji zachowania, zdolności i uzdolnienia, psychologię różnic indywidualnych – różnice w zakresie inteligencji, temperamentu, osobowości i stylu poznawczego;	B1.W1
W_02	Zna i rozumie proces uczenia się: modele uczenia się – koncepcje klasyczne i współczesne ujęcia, metody i techniki uczenia się, trudności w uczeniu się, ich przyczyny i strategie ich przewycięzania, metody i techniki identyfikacji oraz wspomagania rozwoju uzdolnień i zainteresowań, techniki i metody usprawniania komunikacji z uczniem oraz między uczniami.	B1.W4

Symbol efektu	Efekt uczenia się: UMIEJĘTNOŚCI	Symbol efektu ze standardu
U_01	Potrafi obserwować sytuacje i zdarzenia pedagogiczne, analizować je z wykorzystaniem wiedzy psychologicznej oraz proponować rozwiązania problemów.	B1.U1, B1.U2, B1.U6, B1.U7
U_02	Potrafi rozpoznawać bariery i trudności uczniów w procesie uczenia się, komunikowania się oraz w funkcjonowaniu społecznym, w tym uwarunkowane czynnikami środowiskowymi; rozpoznawać potrzeby psychospołecznego wsparcia ucznia; identyfikować potrzeby ucznia w rozwoju uzdolnień i zainteresowań; zaplanować działania na rzecz rozwoju zawodowego na podstawie świadomej autorefleksji i informacji zwrotnej od innych osób.	B1.U8, B1.U5, B1.U6, B1.U7
Symbol efektu	Efekt uczenia się: KOMPETENCJE SPOŁECZNE	Symbol efektu ze standardu
K_01	Jest gotów do wykorzystania zdobytej wiedzy psychologicznej do analizy zdarzeń pedagogicznych oraz poszukiwania nowych zasobów wzbogacających treści nauczania.	B1.K1, B1.K2
Forma i typy zajęć:		Wykład
Wymagania wstępne i dodatkowe:		
Znajomość ogólnych zagadnień w zakresie nauk społecznych.		
Treści modułu kształcenia:		
<p>Podstawowe pojęcia psychologii: procesy poznawcze, spostrzeganie, odbiór i przetwarzanie informacji, mowa i język, myślenie i rozumowanie, uczenie się i pamięć, rola uwagi. Emocje i motywacje w procesach regulacji zachowania. Zdolności i uzdolnienia. Psychologia różnic indywidualnych – różnice w zakresie inteligencji, temperamentu, osobowości i stylu poznawczego. Proces rozwoju ucznia w okresie dzieciństwa, adolescencji i wczesnej dorosłości: rozwój fizyczny, motoryczny i psychoseksualny, rozwój procesów poznawczych (myślenie, mowa, spostrzeganie, uwaga i pamięć), rozwój społeczno-emocjonalny i moralny, zmiany fizyczne i psychiczne w okresie dojrzewania, rozwój wybranych funkcji psychicznych. Normy rozwojowe. Rozwój i kształtowanie osobowości. Rozwój w kontekście wychowania, zagadnienia autorefleksji i samorozwoju: zasoby własne w pracy nauczyciela – identyfikacja i rozwój. Proces uczenia się: modele uczenia się – koncepcje klasyczne i współczesne ujęcia, metody i techniki uczenia się, trudności w uczeniu się, ich przyczyny i strategie ich przezwyciężania, metody i techniki identyfikacji oraz wspomagania rozwoju uzdolnień i zainteresowań, techniki i metody usprawniania komunikacji z uczniem oraz między uczniami.</p>		
Literatura podstawowa:		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Ciccarelli, S. K., White J. N. (2015). Psychologia. Poznań. Rebis (wybrane rozdziały) 2. Schaffer D. R., Kipp K. (2015). Psychologia rozwoju od dziecka do dorosłości. Harmonia (wybrane 		

rozdziały)

3. Spielman, R. M., Jenkins, W. J., Lovett, M. D., & Czarnota-Bojarska, J. (2020). Psychologia. Wydawnictwo: OpenStax Polska. Podręcznik Psychologia został opracowany przez OpenStax Poland i jest udostępniany na licencji Creative Commons, która zezwala każdemu na dowolne rozpowszechnianie, modyfikowanie kopii i rozszerzanie skopiowanych treści pod warunkiem uznania autorstwa OpenStax Poland i osób podpisanych pod oryginałem. (wybrane rozdziały)

Literatura dodatkowa:

1. Bowlby, J. (2007). Przywiązanie. Wydawnictwo naukowe PWN
2. Cieszyńska J., Korendo M. (2018). Karty diagnozy. 10 etapów rozwoju dziecka od 4. do 36. miesiąca życia. Wydawnictwo Edukacyjne
3. Garstka T. (2016). Psychopedagogiczne mity. Jak zachować naukowy sceptycyzm w edukacji i wychowaniu. Warszawa. Wolters Kluwer
4. Ilg F. L., Ames L.B., Baker S.M. (2007). Rozwój psychiczny dziecka od 0 do 10 lat. GWP
5. Kendall P.C. (2004). Zaburzenia okresu dzieciństwa i adolescencji. GWP
6. Terelak J.F. (2017). Stres życia: perspektywa psychologiczna. Wydawnictwo Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego

Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:

Wykłady realizowane są metodą wykładu informacyjnego, problemowego i konwersatoryjnego z wykorzystaniem prezentacji multimedialnych.

Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:

Efekty z wiedzy będą weryfikowane na podstawie pisemnych odpowiedzi udzielonych na pytania sprawdzające podczas egzaminu sprawdzającego stopień opanowania przez studentów materiału wykładowego oraz wskazanych pozycji literatury. Efekt z umiejętności i kompetencji będą sprawdzane poprzez przygotowanie prezentacji i/lub innej pracy pisemnej na zadany temat, obserwacja zachowań, zaangażowanie w dyskusji pozwalające ocenić umiejętności praktyczne studenta, rozwiązywanie zadań problemowych, w trakcie których student jest obserwowany przez nauczyciela oraz oceniany pod kątem systematyczności i aktywności, jego zaangażowania w dyskusję i pracę zespołową.

Forma i warunki zaliczenia:

Wykład: egzamin. Egzamin pisemny w formie testowej (test wyboru). Za każdą odpowiedź student uzyskuje 1 punkt, które w sumarycznym zestawieniu stanowią wskaźnik procentowy maksymalnej liczby punktów. Procentowy zakres ocen z egzaminu: 91-100% – bardzo dobry, 81-90% – dobry plus, 71-80% – dobry, 61-70% – dostateczny plus, 51-60% – dostateczny, 50-0% – niedostateczny.

Bilans punktów ECTS:

Studia stacjonarne

Aktywność

Obciążenie studenta

Wykłady

30 godzin

Praca samodzielna

20 godzin

Sumaryczne obciążenie pracą studenta

50 godzin

Punkty ECTS za przedmiot

2

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia		
Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:		Pedagogika ogólna
Nazwa w języku angielskim:	General pedagogy	
Język wykładowy:	Polski	
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:		Logopedia z audiologią
Jednostka realizująca:	Instytut Językoznawstwa i Literaturoznawstwa/Instytut Pedagogiki	
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):		Przedmiot obowiązkowy
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia):		Studia pierwszego stopnia
Rok studiów:	Pierwszy	
Semestr:	Pierwszy	
Liczba punktów ECTS:	2	
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:		Dr hab. Krzysztof Przybycień, prof. uczelni
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:		Dr hab. Krzysztof Przybycień, prof. uczelni
Założenia i cele przedmiotu:		Celem przedmiotu jest zapoznanie studentów z teorią dyscypliny pedagogicznej „pedagogika ogólna”, umiejscowieniem tej subdyscypliny pedagogicznej wśród innych dziedzin wiedzy o edukacji/wychowaniu, wskazaniu na jej genezę, przedmiot badań, system kategoryjny, charakter w kontekście współczesnych sporów nad podstawowym tj. teoretycznym („opisowym”) i stosowanym („praktycznym”) jej statusem. Studentom będzie przekazana wiedza odnosząca się do genezy badań i refleksji o wychowaniu i edukacji, jako podstawowych procesach wspierania rozwoju osoby wychowanka; strukturze tej dziedziny wiedzy, stanowiącej podstawę teoretyczno-metodologiczną dla innych szczegółowych dziedzin pedagogicznych; wybranych koncepcjach pedagogicznych i systemach wychowania.
Symbol efektu	Efekt uczenia się: WIEDZA	Symbol efektu ze standardu
W_01	Zna i rozumie pedagogikę jako dyscyplinę naukową: umiejscowienie pedagogiki wśród dziedzin nauk społecznych i humanistycznych, zakresy pedagogiki, paradygmaty pedagogiczne, podstawowe pojęcia pedagogiczne, w tym wychowania, kształcenia, edukacji i	B2.W1, B2.W3

	<p>samowychowania; zmiany i wyzwania edukacyjne XXI wieku;</p>	
W_02	<p>Zna i rozumie podstawowe teorie pedagogiczne, w tym nurty i kierunki, oraz konteksty normatywne, personalistyczne i społeczne w pedagogice; zagadnienia pedagogiki autorytarnej i nieautorytarnej, emancypacji i krytyczności w naukach o wychowaniu oraz antypedagogiki;</p>	B.2.W2.
W_03	<p>Zna strukturę i funkcje systemu oświaty – cele, podstawy prawne, organizację i funkcjonowanie instytucji edukacyjnych, wychowawczych i opiekuńczych, a także alternatywne formy edukacji; proces planowania pracy pedagogicznej: cel, formy, środki i metody kształcenia; sposoby konstruowania pracy pedagogicznej nakierowanej na cel; zagadnienie ukrytego programu szkoły;</p>	B2.W1, B2.W2, B2.W3, B2.W7
W_04	<p>Zna i rozumie zagadnienia związane z zawodem nauczyciela: role zawodowe nauczyciela, wzór osobowy, postawę i kunszt nauczycielski, powinności nauczyciela i rozwój zawodowy, program wewnętrzny nauczyciela, przygotowanie zawodowe nauczyciela, etykę nauczycielską, zasady odpowiedzialności prawnej opiekuna, nauczyciela i wychowawcy, konieczność doksztalcania i doskonalenia zawodowego jako warunków awansu zawodowego, problem stresu i wypalenia zawodowego nauczycieli – przyczyny, symptomy, strategie zaradcze, choroby związane z wykonywaniem zawodu nauczyciela i profilaktykę w tym zakresie;</p>	B.2.W8.
Symbol efektu	Efekt uczenia się: UMIEJĘTNOŚCI	Symbol efektu ze standardu
U_01	<p>Potrafi samodzielnie rozwijać wiedzę i umiejętności pedagogiczne z wykorzystaniem różnych źródeł, w tym obcojęzycznych i technologii oraz nawiązywać współpracę z nauczycielami oraz ze środowiskiem pozaszkolnym.</p>	B2.U7
U_02	<p>Potrafi rozpoznawać sytuacje zagrożeń w przedszkolu, szkole lub placówce systemu oświaty; rozpoznawać i identyfikować style i nurty wychowania w praktyce edukacyjnej i w działaniach opiekuńczo-wychowawczych;</p>	B2.U1, B2.U2
U_03	<p>Potrafi formułować oceny etyczne związane z wykonywaniem zawodu nauczyciela;</p>	B.2.U6.

Symbol efektu	Efekt uczenia się: KOMPETENCJE SPOŁECZNE	Symbol efektu ze standardu
K_01	Jest gotów do samodzielnego pogłębiania wiedzy pedagogicznej w celu projektowania działań zmierzających do rozwoju szkoły lub placówki systemu oświaty oraz stymulowania poprawy jakości pracy tych instytucji na rzecz współpracy z nauczycielami w celu doskonalenia swojego warsztatu pracy.	B2.K3, B.2.K4.
Forma i typy zajęć:		Wykład
Wymagania wstępne i dodatkowe:		
Ogólna (potoczna) wiedza o wychowaniu oraz znajomość zagadnień omawianych równoległe w toku wykładów z psychologii ogólnej.		
Treści modułu kształcenia:		
<p>Pedagogika jako dyscyplina naukowa: umiejscowienie pedagogiki wśród dziedzin nauk społecznych i humanistycznych, zakresy pedagogiki, paradygmaty pedagogiczne, podstawowe pojęcia pedagogiczne, w tym wychowania, kształcenia, edukacji i samowychowania; zmiany i wyzwania edukacyjne XXI wieku. Wychowanie w kontekście rozwoju: ontologiczne, aksjologiczne i antropologiczne podstawy wychowania; istota i funkcje wychowania oraz proces wychowania, jego struktura, właściwości i dynamika. System oświaty: organizacja i funkcjonowanie systemu oświaty, podstawowe zagadnienia prawa oświatowego, krajowe i międzynarodowe regulacje dotyczące praw człowieka, dziecka, ucznia oraz osób z niepełnosprawnościami. Proces planowania pracy pedagogicznej: cel, formy, środki i metody kształcenia; sposoby konstruowania pracy pedagogicznej nakierowanej na cel; zagadnienie ukrytego programu szkoły. Rola nauczyciela i koncepcje pracy nauczyciela: etyka zawodowa nauczyciela, nauczycielska pragmatyka zawodowa – prawa i obowiązki nauczycieli, zasady odpowiedzialności prawnej opiekuna, nauczyciela, wychowawcy za bezpieczeństwo oraz ochronę zdrowia uczniów. Ocena jakości pracy nauczyciela, zasady projektowania ścieżki własnego rozwoju zawodowego, rola początkującego nauczyciela w szkolnej rzeczywistości, uwarunkowania sukcesu w pracy nauczyciela oraz choroby związane z wykonywaniem zawodu nauczyciela.</p>		
Literatura podstawowa:		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Kwieciński Z., Śliwerski B., (red. nauk.), Pedagogika. Podręcznik akademicki, PWN, Warszawa 2019. 2. Nowak M., Podstawy pedagogiki otwartej, KUL, Lublin 2001. 3. Śliwerski B., (red.), Pedagogika, t. 2, Pedagogika wobec edukacji, polityki oświatowej i badań naukowych, GWP, Gdańsk 2006. 4. Śliwerski B., Pedagogika ogólna. Podstawowe prawidłowości, Impuls, Kraków 2012. 5. Witkowski L., Przełom dwoistości w pedagogice ogólnej. Historia, teoria, krytyka, Kraków 2013. 		
Literatura dodatkowa:		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Becker-Pestka D., Kowalik E., Aktualne problemy pedagogiczne, Konteksty i wyzwania, CeDeWu, Warszawa 2016. 2. Hejnicka-Bezwińska T., Pedagogika ogólna. Dyskursy o statusie naukowym i dydaktycznym, Bydgoszcz 2011. 3. Kron F. W., Pedagogika, kluczowe pojęcia, Sopot 2012. 		

4. Dembiński M., Pedagogiczne tworzenie istoty ludzkiej, Poznań 2013.
5. Pitula B., Stałe cechy osobowości nauczyciela determinantami jakości jego pracy zawodowej, Bydgoszcz 2010.
6. Dudzikowa M, Czerepaniak-Walczak M (red.), Wychowanie, t. 1- 5, Gdańsk 2007-2010.
7. Kron F. W., Pedagogika, kluczowe pojęcia, Sopot 2012.
8. Kunowski S., Podstawy współczesnej pedagogiki, Łódź 2001 i kolejne wyd.
9. Sroczyński W., Drogi rozwoju pedagogiki a edukacja, w: Edukacja w kreowaniu współczesnej rzeczywistości, Siedlce 2013.
10. Śliwerski B., (red.), Pedagogika, t.3, Subdyscypliny wiedzy pedagogicznej, GWP, Gdańsk 2006.
11. Witkowski L., Przełom dwoistości w pedagogice ogólnej. Historia, teoria, krytyka, Kraków 2013.
12. Zając D., Etyka zawodowa nauczycieli, Wydawnictwo Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego, Bydgoszcz 2011.

Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:

Metody podające: wykład informacyjny, wspomagany technikami multimedialnymi, tezy poparte przykładami praktycznymi (studium doświadczeń praktycznych popartych badaniami naukowymi na podstawie literatury przedmiotu); wykład problemowy.

Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:

Efekty uczenia się będą weryfikowane w ramach egzaminu w formie ustnej lub pisemnej (test).

Forma i warunki zaliczenia:

Wykład: egzamin. Procentowy zakres ocen z egzaminu: 91-100% – bardzo dobry, 81-90% – dobry plus, 71-80% – dobry, 61-70% – dostateczny plus, 51-60% – dostateczny, 50-0% – niedostateczny.

Bilans punktów ECTS:

Studia stacjonarne

Aktywność	Obciążenie studenta
Aktywność	Obciążenie studenta
Wykłady	30 godzin
Praca samodzielna	20 godzin
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	50 godzin
Punkty ECTS za przedmiot	2

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia		
Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:		Psychologia rozwojowa
Nazwa w języku angielskim:		Development psychology
Język wykładowy:	Polski	
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:		Logopedia z audiologią
Jednostka realizująca:	Instytut Językoznawstwa i Literaturoznawstwa/Instytut Pedagogiki	
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):		Przedmiot obowiązkowy
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia):		Studia pierwszego stopnia
Rok studiów:	Pierwszy	
Semestr:	Pierwszy	
Liczba punktów ECTS:	1	
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:		Dr Joanna Zienkiewicz
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:		Dr Joanna Zienkiewicz
Założenia i cele przedmiotu:		Opanowanie wiedzy z zakresu psychologii społecznej i rozwoju niezbędnej do rozumienia zachowań społecznych ludzi. Wyposażenia w wiedzę i umiejętności z zakresu psychologii rozwoju niezbędnych do wykorzystania w praktyce pedagogicznej.
Symbol efektu	Efekt uczenia się: WIEDZA	Symbol efektu ze standardu
W_01	Zna i rozumie proces rozwoju ucznia w okresie dzieciństwa, adolescencji i wczesnej dorosłości: rozwój fizyczny, motoryczny i psychoseksualny; rozwój procesów poznawczych (myślenia, mowy, spostrzegania, uwagi, pamięci); rozwój społeczno-emocjonalny i moralny; zmiany fizyczne i psychiczne w okresie dojrzewania; normę rozwojową; rozwój w kontekście wychowania; dysharmonie i zaburzenia rozwojowe u uczniów; zaburzenia zachowania; zagadnienia nieśmiałości i nadpobudliwości;	B.1.W2.
W_02	Zna i rozumie więzi społeczne i rządzące nimi prawidłowości: teorię spostrzegania społecznego i komunikacji: zachowania społeczne i	B.1.W3.

	ich uwarunkowania, sytuację interpersonalną, zagadnienia empatii, zachowań asertywnych, agresywnych i uległych, postaw, stereotypów, uprzedzeń, stresu i radzenia sobie z nim, porozumiewania się ludzi w instytucjach;	
Symbol efektu	Efekt uczenia się: UMIEJĘTNOŚCI	Symbol efektu ze standardu
U_01	Potrafi posługiwać się podstawowymi ujęciami teoretycznymi w celu analizowania motywów i wzorów ludzkich zachowań, diagnozowania i prognozowania sytuacji oraz analizowania strategii działań praktycznych w odniesieniu do różnych kontekstów działalności pedagogicznej	B.1.U1. B.1.U2. B.1.U3.
U_02	Potrafi obserwować procesy rozwojowe uczniów; obserwować zachowania społeczne i ich uwarunkowania; skutecznie i świadomie komunikować się; porozumieć się w sytuacji konfliktowej; rozpoznawać bariery i trudności uczniów w procesie uczenia się, komunikowania się oraz w funkcjonowaniu społecznym, w tym uwarunkowane czynnikami środowiskowymi;	B.1.U1. B.1.U2. B.1.U3. B.1.U4. B.1.U5.
Symbol efektu	Efekt uczenia się: KOMPETENCJE SPOŁECZNE	Symbol efektu ze standardu
K_01	Jest gotów do krytycznej oceny posiadanej wiedzy psychologicznej i uznawania jej znaczenia w rozwiązywaniu problemów społecznych oraz poszukiwania nowych zasobów wzbogacających treści nauczania.	B.1.K2.
Forma i typy zajęć:	Ćwiczenia	
Wymagania wstępne i dodatkowe:		
Wiedza z psychologii ogólnej.		
Treści modułu kształcenia:		
<p>Przedmiot psychologii rozwoju – właściwości rozwoju człowieka. społeczno-biologiczne podstawy rozwoju. Przedmiot psychologii społecznej. Grupa społeczna. Postawy. Uprzedzenia i stereotypy. Konformizm. Uzasadnianie własnego postępowania. Atrybucja. Mechanizmy wpływu społecznego. Rozwój prenatalny. Rozwój niemowlęcy i poniemowlęcy. Dzieciństwo – miejsce i rola w przebiegu życia ludzkiego. Rozwój dziecka przedszkolnego. Rozwój dziecka w młodszym wieku szkolnym. Rozwój dziecka w okresie wczesnej adolescencji. Rozwój dziecka w okresie późnej adolescencji. Rozwój człowieka w okresie wczesnej dorosłości. Wiek dojrzały – starzenie się. Rozwój w kontekście wychowania; dysharmonie i zaburzenia rozwojowe u uczniów; zaburzenia zachowania; zagadnienia nieśmiałości i nadpobudliwości; Teorie spostrzegania społecznego i komunikacji: zachowania społeczne i ich uwarunkowania, sytuacja interpersonalna, zagadnienia empatii, zachowania asertywne, agresywne i uległe, postawy, stereotypy, uprzedzenia, stres i radzenia sobie z nim, porozumiewania się ludzi w instytucjach.</p>		
Literatura podstawowa:		

1. Ciccarelli, S.K., White J. N. (2015). Psychologia (wybrane rozdziały)
2. Schaffer D.R., Kipp K. (2015). Psychologia rozwoju od dziecka do dorosłości (wybrane rozdziały)
3. Spielman R.M., Jenkins W.J., Lovett, M.D., Czarnota-Bojarska J. (2020). Psychologia. Wydawnictwo: OpenStax Polska. Podręcznik Psychologia został opracowany przez OpenStax Poland i jest udostępniany na licencji Creative Commons, która zezwala każdemu na dowolne rozpowszechnianie, modyfikowanie kopii i rozszerzanie skopiowanych treści pod warunkiem uznania autorstwa OpenStax Poland i osób podpisanych pod oryginałem. (wybrane rozdziały)
4. Wojciszke B. (2011). Psychologia społeczna (wybrane rozdziały)

Literatura dodatkowa:

1. Bee H. (2004), Psychologia rozwoju człowieka (wybrane rozdziały)
2. Brazelton T.B., Sparrow J.D. (2013), Rozwój dziecka od 3 do 6 lat, Sopot: Wyd. GWP
3. Brazelton T.B., Sparrow J.D. (2013), Rozwój dziecka od 0 do 3 lat, Sopot: Wyd. GWP
4. S. Mika, Psychologia społeczna, Warszawa 1984.
5. D.T. Kenrick, S.L. Neuberg, R.B. Cialdini, Psychologia społeczna, Gdańsk 2002.
6. E. Aronson, T.D. Wilson, R.A. Akert, Psychologia społeczna, Poznań 1997.
7. Z. Zaborowski, Współczesne problemy psychologii społecznej i psychologii osobowości, Warszawa 1994.
8. W.W. Wilmot, J.L. Hocker, Konflikty między ludźmi, Warszawa 2011.
9. C.K. Oyster, Grupy, Poznań 2000.
10. C.N. Macrae, Ch. Stangor, M. Hewstone, Stereotypy i uprzedzenia, Gdańsk 1999.
11. J.S. Turner, D.S. Helms, Rozwój człowieka, Warszawa 1999.
12. J. Stypułkowska (red.), Problemy rozwoju i wychowania, Warszawa 2004.
13. P.G. Zimbardo, R.L. Johnson, V. McCann, Psychologia. Kluczowe koncepcje, Warszawa 2010.
14. J.S. Trelau (red.), Psychologia, t. 1-3, Gdańsk 2000.

Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:

Ćwiczenia realizowane metodą dyskusji, analizy literatury oraz analizy przypadków umożliwiających kształtowanie umiejętności zastosowania wiedzy teoretycznej w praktyce pedagogicznej.

Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:

Efekty z wiedzy będą weryfikowane na podstawie odpowiedzi udzielonych na pytania sprawdzające (test wyboru). Efekty z umiejętności i kompetencji społecznych będą weryfikowane podczas dyskusji i prezentacji w ramach ćwiczeń problemowych, symulacji oraz analizy omawianych zjawisk poprzez obserwację zachowań, zaangażowanie w dyskusji pozwalające ocenić umiejętności praktyczne studenta.

Forma i warunki zaliczenia:

Ćwiczenia: zaliczenie z oceną. Podstawą zaliczenia ćwiczeń jest zebranie min. 4,5 pkt z 8 możliwych do uzyskania, na które składają się: obecność na zajęciach (min. 80%) – 1 pkt, przygotowanie prezentacji – 3 pkt (0 – brak, 1 – przygotowanie w stopniu minimalnym, 2 – przygotowanie w stopniu wystarczającym, 3 – przygotowanie w stopniu bardzo dobrym, wykorzystującym wiedzę teoretyczną i jej zastosowanie w praktyce), aktywny udział w dyskusji – 4 pkt (maksymalnie 0,5 pkt za zajęcia). Kryteria oceniania: 0-56 % - niedostateczny, 56-60% - dostateczny, 61-70% - dostateczny plus, 71-80% - dobry, 81-90% - dobry plus, 91-100% bardzo dobry.

Bilans punktów ECTS:

Studia stacjonarne

Aktywność

Obciążenie studenta

Ćwiczenia	15 godzin
Praca samodzielna	10 godzin
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	25 godzin
Punkty ECTS za przedmiot	1

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia		
Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:		Językoznawcze podstawy mowy – teoria zaburzeń mowy
Nazwa w języku angielskim:		Linguistic basis of speech – Theory of speech disorders
Język wykładowy:	polski	
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:		logopedia z audiologią
Jednostka realizująca:	Wydział Nauk Humanistycznych	
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):		obowiązkowy
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia):		pierwszego stopnia
Rok studiów:	pierwszy	
Semestr:	pierwszy	
Liczba punktów ECTS:	2 ECTS	
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:		dr hab. Alina Maciejewska, prof. uczelni
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:		dr Adrianna Urban-Rafałek
Założenia i cele przedmiotu:		Logopedia jako dyscyplina wiedzy. Zaburzenia mowy i ich istota.
Symbol efektu	Efekt uczenia się: WIEDZA	Symbol efektu kierunkowego/Symbol efektu ze standardu
W_01	Zna i rozumie zagadnienia na temat logopedii i audiologii jako przedmiotu z uwzględnieniem terminologii, metodologii, zakresu badań oraz najnowszych tendencji rozwojowych w tych i powiązanych obszarach badawczych.	K_W03 E.1L.W2.
W_02	Zna i rozumie logopedyczne klasyfikacje zaburzeń mowy, słuchu i głosu. Zna i rozumie językoznawcze podstawy logopedii.	K_W07 E.1L.W2.
W_03	Zna i rozumie metody diagnostyczne stosowane w procedurze postępowania logopedycznego w odniesieniu do poszczególnych zaburzeń mowy i słuchu występujących u osób w różnym wieku.	K_W05 E.1L.W2.
Symbol efektu	Efekt uczenia się: UMIEJĘTNOŚCI	Symbol efektu kierunkowego/Symbol efektu ze standardu
U_01	Potrafi dotrzeć do różnych źródeł wiedzy w poszukiwaniu informacji, metod i narzędzi oraz nowoczesnych technik w celu wykorzystania ich do samorozwoju i doskonalenia zawodowego.	K_U07 E.1L.U2.
U_02	Potrafi formułować i analizować problemy badawcze, dobierać właściwe	K_U03

	metody i narzędzia, dokonywać ich weryfikacji.	E.1L.U2.
Symbol efektu	Efekt uczenia się: KOMPETENCJE SPOŁECZNE	Symbol efektu kierunkowego/Symbol efektu ze standardu
K_01	Ma świadomość konsekwencji społecznych wynikających z zaburzeń słuchu, głosu i mowy oraz rozpoznaje i określa możliwości komunikacyjne dziecka/dorosłego.	K_K04 E.1L.K2.
Forma i typy zajęć:	wykład (15 godzin), ćwiczenia (15 godzin)	
Wymagania wstępne i dodatkowe:		
Podstawowe wiadomości z zakresu wiedzy o języku. Umiejętność uczestnictwa w wykładzie uniwersyteckim.		
Treści modułu kształcenia:		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Logopedia jako nauka o biologicznych uwarunkowaniach języka i zachowań językowych, która bada relacje między stanami języka i sprawnościami komunikacyjnymi a przebiegiem biologicznych czynności, centralnych i obwodowych, warunkujących mowę. Pola aktywności logopedii: <ol style="list-style-type: none"> a) profilaktyka logopedyczna (wczesna opieka logopedyczna, logopedia szkolna, logopedia artystyczna), b) zaburzenia mowy. 2. Język, jego status ontologiczny oraz role w zachowaniach grup społecznych. Sprawności biologiczne warunkujące język i zachowania językowe. 3. Klasyfikacje zaburzeń mowy: objawowa (L. Kaczmarek), przyczynowa (I. Styczek), procedur logopedycznych (S. Grabias). 4. Kompetencja językowa i jej zaburzenia: <ol style="list-style-type: none"> a) język a poznanie: teza Herdera – Humboldta, weryfikacja tezy na gruncie antropologii kulturowej (E. Sapir, B. Whorf) i socjolingwistyki (teoria kodów rozwiniętych i ograniczonych B. Bernsteina), b) wiedza subiektywna (teoria A. Korzybskiego), potoczny obraz świata – naiwny realizm A. Schutza. 5. Kompetencja komunikacyjna i jej zaburzenia: sprawność systemowa (socjolekt a biolekt); sprawność społeczna (role językowe i ich wyznaczniki, składnia i formuły grzecznościowe); sprawność sytuacyjna: dialog, opowiadanie, opis; sprawność pragmatyczna: intencje informowania, działania, modalności i emocje. 6. Procedury postępowania logopedycznego: diagnozowanie, programowanie terapii, prowadzenie terapii. 7. Zaburzenia komunikacji językowej związane z danym rodzajem niepełnosprawności. 		
Literatura podstawowa:		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Grabias S., Kurkowski Z.M., 2012, <i>Teoria zaburzeń mowy. Podręcznik akademicki</i>, Lublin: Wydawnictwo UMCS. 2. Grabias S., 2019, <i>Język w zachowaniach społecznych. Podstawy socjolingwistyki i logopedii</i>, Lublin: Wydawnictwo UMCS. 3. Milewski S. Kaczorowska-Bray K. (red.), 2015, <i>Metodologia badań logopedycznych z perspektywy teorii i praktyki</i>, Gdańsk: Wydawnictwo Harmonia. 4. Panasiuk J. (red.), 2023, <i>Logopedia jako nauka. Tom I – przedmiot i metodologia badań</i>, Warszawa: Polska Akademia Nauk. 5. Styczek I., 1981, <i>Logopedia</i>, Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe. 		

Literatura dodatkowa:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Gałkowski T., Jastrzębowska G., 1999, <i>Logopedia. Pytania i odpowiedzi: podręcznik akademicki. T. 1</i>, Opole: Wydawnictwo Uniwersytetu Opolskiego. 2. Grabias S., 2001, <i>Perspektywy opisu zaburzeń mowy</i>, [w:] S. Grabias (red.), <i>Zaburzenia mowy</i>, Lublin: Wydawnictwo UMCS, s. 11–43. 3. Grabias S. 2021, <i>Wypowiedź jako narzędzie w diagnozie i terapii logopedycznej. Dialog, opowiadanie, opis</i>, [w:] A. Maciejewska (red.), <i>Narracja w diagnozie i terapii logopedycznej</i>, Siedlce: Wydawnictwo Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego w Siedlcach, s. 13–29. 4. Urban A., <i>Zachowania językowe i komunikacyjne w autyzmie studium przypadku</i>, [w:] M. Krakowiak (red.) <i>Logopedia od teorii do praktyki</i>, Siedlce: Wydawnictwo Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego w Siedlcach, s. 135–150. 	
Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:	
Wykład uniwersytecki prowadzony z zastosowaniem prezentacji filmowych i fonicznych (filmów i nagrań z zachowań oraz wypowiedzi osób dotkniętych zaburzeniami mowy i komunikacji).	
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:	
<ul style="list-style-type: none"> • Bieżąca ocena na zajęciach (wypowiedzi odnoszące się do literatury przedmiotu) – U_02; • aktywny udział w dyskusjach – U_02; • kolokwium pisemne na zaliczenie przedmiotu – W_01, W_02. 	
Forma i warunki zaliczenia:	
Warunek uzyskania zaliczenia przedmiotu: obecność na zajęciach, przygotowanie do zajęć i aktywność na nich uzyskanie łącznie co najmniej 51% z pisemnego kolokwium.	
Punktacja:	
<ul style="list-style-type: none"> • 0-50% – niedostateczna (2,0), • 51-60% – dostateczna (3,0), • 61-70% – dostateczna plus (3,5), • 71-80% – dobra (4,0), • 81-90% – dobra plus (4,5), • 91-100% – bardzo dobra (5,0). 	
Przewidziana jest jednorazowa poprawa kolokwium pisemnego.	
Bilans punktów ECTS:	
Studia stacjonarne	
Aktywność	Obciążenie studenta
Udział w wykładach	15 godzin
Udział w ćwiczeniach	15 godzin
Samodzielne przygotowanie się do ćwiczeń	5 godzin
Udział w konsultacjach z przedmiotu	5 godzin
Samodzielne przygotowanie się do kolokwium	10 godzin
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	50 godzin
Punkty ECTS za przedmiot	2 ECTS

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia		
Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:		Medyczne podstawy logopedii. Podstawy ortodoncji
Nazwa w języku angielskim:		Medical basics of speech therapy. Basics of orthodontics
Język wykładowy:	polski	
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:		logopedia z audiologią
Jednostka realizująca:	Wydział Nauk Humanistycznych	
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):		fakultatywny
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia):		pierwszego stopnia
Rok studiów:	pierwszy	
Semestr:	pierwszy	
Liczba punktów ECTS:	2 ECTS	
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:		dr Marta Krakowiak
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:		dr Marta Wawrzynów
Założenia i cele przedmiotu:		Zdobycie przez studentów wiedzy na temat fizjologii, patologii i leczenia wad narządu żucia. Nabycie umiejętności interdyscyplinarnego prowadzenia pacjentów z wadami zgryzu i zaburzeniami wymowy.
Symbol efektu	Efekt uczenia się: WIEDZA	Symbol efektu kierunkowego/Symbol efektu ze standardu
W_01	Zna i rozumie główne zagadnienia z obszaru nauk medycznych, zwłaszcza z zakresu ortodoncji.	K_W03 E.1L.W1.
W_02	Zna i rozumie zagadnienia dotyczące rozwoju układu stomatognatycznego, diagnostyki, etiologii, patogenezы i leczenia wad narządu żucia, zna normy zgryzowe na różnych etapach rozwoju osobniczego i odchylenia od norm.	K_W03 E.1L.W1.
W_03	Zna i rozumie biologiczne uwarunkowania zaburzeń sprawności językowych i komunikacyjnych człowieka, zwłaszcza w zakresie ortodoncji.	K_W02 E.1L.W1.
Symbol efektu	Efekt uczenia się: UMIEJĘTNOŚCI	Symbol efektu kierunkowego/Symbol efektu ze standardu
U_01	Potrafi rozpoznawać wady zgryzu i nieprawidłowości zębowe oraz	K_U01

	określać ich związki z wadami mowy.	E.1L.U1.
U_02	Potrafi zastosować działania profilaktyczne w zakresie wad zgryzu i zaburzeń artykulacji.	K_U05 E.1L.U1.
U_03	Potrafi dobierać metody rehabilitacji narządu żucia i dostosowywać rodzaj interwencji logopedycznej do potrzeb i możliwości pacjenta.	K_U03, K_U06 E.1L.U1.
Symbol efektu	Efekt uczenia się: KOMPETENCJE SPOŁECZNE	Symbol efektu kierunkowego/Symbol efektu ze standardu
K_01	Jest gotów współpracować z ortodontą w zakresie zwalczania dysfunkcji i parafunkcji narządu żucia.	K_K02 E.1L.K1.
K_02	Ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności; rozumie potrzebę ciągłego dokształcania się, rozwoju zawodowego i osobistego.	K_K05 E.1L.K2.
Forma i typy zajęć:	wykład (30 godzin)	
Wymagania wstępne i dodatkowe:		
Podstawowe zagadnienia z anatomii i fizjologii jamy ustnej.		
Treści modułu kształcenia:		
Wykłady poświęcone są informacjom o rozwoju narządu żucia i diagnostyce ortodontycznej oraz zagadnieniom związanym z profilaktyką, etiologią i epidemiologią wad zgryzu. Omawiane są podstawowe metody badania, rozpoznawania i leczenia ortodontycznego oraz zespołowego leczenia wad narządu żucia, a także współzależności między wadami zgryzu a wadami wymowy. Studenci uczą się rozpoznawania wad zgryzu na modelach diagnostycznych łuków zębowych oraz anamnezy, klinicznego badania pacjenta, zewnątrzustnego i wewnątrzustnego, ze szczególnym uwzględnieniem funkcji narządu żucia.		
Literatura podstawowa:		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Karłowska I. (red.), 2019, <i>Zarys współczesnej ortodoncji: podręcznik dla studentów i lekarzy dentyistów</i>, Warszawa: Wydawnictwo Lekarskie PZWL. 2. Konopska L., 2006, <i>Wymowa osób z wadą zgryzu</i>, Szczecin: Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego. 3. Milewski S., Kuczkowski J., Kaczorowska-Bray K., 2014, <i>Biomedyczne podstawy logopedii</i>, Gdańsk: Harmonia Universalis. 4. Pluta-Wojciechowska D., 2022, <i>Zaburzenia czynności prymarnych i artykulacji. Podstawy postępowania logopedycznego</i>, Bytom: Wydawnictwo Ergo-Sum. 5. Rokitiańska M., 2004, <i>Podstawy ortodoncji dla logopedów</i>, Bydgoszcz: Wydawnictwo Akademii Bydgoskiej. 		
Literatura dodatkowa:		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Jarka J., Angerman A., 2022, <i>O powstawaniu wad zgryzu</i>, Opole: Wydawnictwo Uniwersytetu Opolskiego. 2. Łuszczuk M., 2020, <i>Czy (a)symetria w obrębie kompleksu orofacjalnego może być związana z preferencją ręki?</i>, [w:] „Logopedia”, t. 49, nr 1, s. 83–94, https://www.logopedia-ptl.pl/index.php/logopedia/article/view/103 3. Łuszczuk M., 2021, <i>Ocena zgryzu osób z wadami wymowy. Wskazówki dla logopedów</i>, [w:] 		

„Logopedia”, t. 50, nr 1, s. 171–189, <https://www.logopediaptl.pl/index.php/logopedia/article/view/144>

4. Łuszczuk M., 2023, „Na pierwszy rzut oka”, czyli jak wykorzystać obserwację zewnętrzną w diagnostyce logopedycznej, [w:] „Logopedia”, t. 52, nr 1, s. 251–264, <https://doi.org/10.24335/29m7-f394>
5. Pluta-Wojciechowska D., 2021, *Dyslalia obwodowa. Diagnostyka i terapia logopedyczna wybranych form zaburzeń*, Bytom: Wydawnictwo Ergo-Sum.
6. Sękowska-Grudziąż J., 2008, *Współzależność wad wymowy i wad zgryzu. Badanie własne w grupie dzieci 7-8 letnich*, [w:] „Logopeda”, nr 6, s. 7–31, http://www.logopeda.org.pl/resources/pliki/69_logopeda_nr_6.pdf

Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:

Wykład (wspomagany prezentacjami multimedialnymi) z elementami konwersacji, modele diagnostyczne.

Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:

W_01, W_02, W_03 – podczas zajęć: udział w konwersacji, podczas kolokwium pisemnego;

U_01, U_02, U_03 – podczas zajęć: udzielanie odpowiedzi, podczas kolokwium pisemnego;

K_01, K_02 – podczas zajęć: zaangażowanie, aktywny udział w zajęciach.

Forma i warunki zaliczenia:

Warunkiem uzyskania zaliczenia z oceną jest spełnienie każdego z opisanych niżej kryteriów:

- a) przygotowanie do zajęć i aktywność na nich – bieżące ocenianie na zajęciach,
- b) zaliczenie kolokwium pisemnego:
 - 0–50% – niedostateczny (2,0),
 - 51–60% – dostateczny (3,0),
 - 61–70% – dostateczny plus (3,5),
 - 71–80% – dobry (4,0),
 - 81–90% – dobry plus (4,5),
 - 91–100% – bardzo dobry (5,0).

Przewidziana jest jednorazowa poprawa kolokwium pisemnego.

Bilans punktów ECTS:

Studia stacjonarne

Aktywność

Obciążenie studenta

Udział w wykładach

30 godzin

Przygotowanie się do zajęć

3 godziny

Udział w konsultacjach

2 godziny

Przygotowanie się do kolokwium

15 godzin

Sumaryczne obciążenie pracą studenta

50 godzin

Punkty ECTS za przedmiot

2 ECTS

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia		
Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:	Pacjent z wadą zgryzu w gabinecie logopedy	
Nazwa w języku angielskim:	A patient with a malocclusion in speech therapy	
Język wykładowy:	polski	
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:	logopedia z audiologią	
Jednostka realizująca:	Wydział Nauk Humanistycznych	
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):	fakultatywny	
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia):	pierwszego stopnia	
Rok studiów:	pierwszy	
Semestr:	pierwszy	
Liczba punktów ECTS:	2 ECTS	
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:	dr Marta Krakowiak	
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:	dr Marta Wawrzynów	
Założenia i cele przedmiotu:	Zdobycie przez studentów wiedzy na temat fizjologii, patologii i leczenia wad narządu żucia. Nabycie umiejętności interdyscyplinarnego prowadzenia pacjentów z wadami zgryzu i zaburzeniami wymowy.	
Symbol efektu	Efekt uczenia się: WIEDZA	Symbol efektu kierunkowego/Symbol efektu ze standardu
W_01	Zna i rozumie główne zagadnienia z obszaru nauk medycznych, zwłaszcza z zakresu ortodoncji.	K_W03 E.1L.W1.
W_02	Zna i rozumie zagadnienia dotyczące rozwoju układu stomatognatycznego, diagnostyki, etiologii, patogenezы i leczenia wad narządu żucia, zna normy zgryzowe na różnych etapach rozwoju osobniczego i odchylenia od norm.	K_W03 E.1L.W1.
W_03	Zna i rozumie biologiczne uwarunkowania zaburzeń sprawności językowych i komunikacyjnych człowieka, zwłaszcza w zakresie ortodoncji.	K_W02 E.1L.W1.
Symbol efektu	Efekt uczenia się: UMIEJĘTNOŚCI	Symbol efektu kierunkowego/Symbol efektu ze standardu
U_01	Potrafi rozpoznawać wady zgryzu i nieprawidłowości zębowe oraz określać ich związki z wadami mowy.	K_U01 E.1L.U1.

U_02	Potrafi zastosować działania profilaktyczne w zakresie wad zgryzu i zaburzeń artykulacji.	K_U05 E.1L.U1.
U_03	Potrafi dobierać metody rehabilitacji narządu żucia i dostosowywać rodzaj interwencji logopedycznej do potrzeb i możliwości pacjenta.	K_U03, K_U06 E.1L.U1.
Symbol efektu	Efekt uczenia się: KOMPETENCJE SPOŁECZNE	Symbol efektu kierunkowego/Symbol efektu ze standardu
K_01	Jest gotów współpracować z ortodontą w zakresie zwalczania dysfunkcji i parafunkcji narządu żucia.	K_K02 E.1L.K1.
K_02	Ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności; rozumie potrzebę ciągłego dokształcania się, rozwoju zawodowego i osobistego.	K_K05 E.1L.K2.
Forma i typy zajęć:	wykład (30 godzin)	
Wymagania wstępne i dodatkowe:		
Podstawowe zagadnienia z anatomii i fizjologii jamy ustnej.		
Treści modułu kształcenia:		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Ortodonta i logopeda – wspólne pole działania. 2. Prawidłowości w zakresie układu stomatognotycznego i zgryzu (przy uzębieniu mlecznym i stałym). 3. Klasyfikacje wad zgryzu (typologia Bauma, Angle'a, Orlik-Grzybowskiej). 4. Charakterystyka wad zgryzu. 5. Przyczyny wad zgryzu (m.in. dysfunkcje twarzowo-zgryzowo-szczękowe, nieprawidłowa pozycja spoczynkowa języka, wady postawy, obniżone/ podwyższone napięcie mięśniowe, choroby genetyczne). 6. Sposoby leczenia wad zgryzu. 7. Narzędzia i techniki terapeutyczne w pracy z pacjentem ortodontycznym (aparaty i akcesoria ortodontyczne). 8. Diagnoza i terapia funkcji kompleksu ustno-twarzowego w ujęciu ortodontyczno-logopedycznym. 9. Higiena jamy ustnej. 10. Praca w zespole interdyscyplinarnym (zadania logopedy, ortodonta, fizjoterapeuty itd.). 		
Literatura podstawowa:		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Konopska L., 2006, <i>Wymowa osób z wadą zgryzu</i>, Szczecin: Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego. 2. Michalik M. (red.), 2011, <i>Biologiczne uwarunkowania rozwoju i zaburzeń mowy</i>, Kraków: Collegium Collumbinum. 3. Milewski S., Kuczkowski J., Kaczorowska-Bray K., 2014, <i>Biomedyczne podstawy logopedii</i>, Gdańsk: Harmonia Universalis. 4. Pluta-Wojciechowska D., 2022, <i>Zaburzenia czynności prymarnych i artykulacji. Podstawy postępowania logopedycznego</i>, Bytom: Wydawnictwo Ergo-Sum. 5. Rokitiańska M., 2004, <i>Podstawy ortodontacji dla logopedów</i>, Bydgoszcz: Wydawnictwo Akademii Bydgoskiej. 		
Literatura dodatkowa:		

1. Karłowska I. (red.), 2019, *Zarys współczesnej ortodoncji: podręcznik dla studentów i lekarzy dentyistów*, Warszawa: Wydawnictwo Lekarskie PZWL.
2. Łuszczuk M., 2021, *Ocena zgryzu osób z wadami wymowy. Wskazówki dla logopedów*, [w:] „Logopedia”, t. 50, nr 1, s. 171–189, <https://www.logopedia-ptl.pl/index.php/logopedia/article/view/144>
3. Łuszczuk M., 2023, „*Na pierwszy rzut oka*”, czyli jak wykorzystać obserwację zewnętrzną w diagnozie logopedycznej, [w:] „Logopedia”, t. 52, nr 1, s. 251–264, <https://doi.org/10.24335/29m7-f394>
4. Rokitiańska M., 2006, *Dziecko z rozszczepem wargi, wyrostka zębodołowego i podniebienia*, Bydgoszcz: Wydawnictwo Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego.
5. Pluta-Wojciechowska D., 2021, *Dyslalia obwodowa. Diagnoza i terapia logopedyczna wybranych form zaburzeń*, Bytom: Wydawnictwo Ergo-Sum.
6. Sękowska-Grudziąż J., 2008, *Współzależność wad wymowy i wad zgryzu. Badanie własne w grupie dzieci 7-8 letnich*, [w:] „Logopeda”, nr 6, s. 7–31, http://www.logopeda.org.pl/resources/pliki/69_logopeda_nr_6.pdf

Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:

Wykład (wspomagany prezentacjami multimedialnymi) z elementami konwersacji, modele diagnostyczne.

Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:

W_01, W_02, W_03 – podczas zajęć: udział w konwersacji, podczas kolokwium pisemnego;

U_01, U_02, U_03 – podczas zajęć: udzielanie odpowiedzi, podczas kolokwium pisemnego;

K_01, K_02 – podczas zajęć: zaangażowanie, aktywny udział w zajęciach.

Forma i warunki zaliczenia:

Warunkiem uzyskania zaliczenia z oceną jest spełnienie każdego z opisanych niżej kryteriów:

- a) przygotowanie do zajęć i aktywność na nich – bieżące ocenianie na zajęciach,
- b) zaliczenie kolokwium pisemnego:
 - 0–50% – niedostateczny (2,0),
 - 51–60% – dostateczny (3,0),
 - 61–70% – dostateczny plus (3,5),
 - 71–80% – dobry (4,0),
 - 81–90% – dobry plus (4,5),
 - 91–100% – bardzo dobry (5,0).

Przewidziana jest jednorazowa poprawa kolokwium pisemnego.

Bilans punktów ECTS:

Studia stacjonarne

Aktywność

Obciążenie studenta

Udział w wykładach

30 godzin

Przygotowanie się do zajęć

3 godziny

Udział w konsultacjach

2 godziny

Przygotowanie się do kolokwium

15 godzin

Sumaryczne obciążenie pracą studenta	50 godzin
Punkty ECTS za przedmiot	2 ECTS

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia		
Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:		Praktyczne śródroczne warsztaty zawodowe w Studenckiej Poradni Logopedycznej UwS
Nazwa w języku angielskim:		Midterm vocational training in the Students' Speech Therapy Centre
Język wykładowy:	polski	
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:		logopedia z audiologią
Jednostka realizująca:	Wydział Nauk Humanistycznych	
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):		obowiązkowy
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia):		pierwszego stopnia
Rok studiów:	pierwszy	
Semestr:	pierwszy	
Liczba punktów ECTS:	3 ECTS	
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:		dr Marta Krakowiak
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:		dr Ewa Dzięcioł
Założenia i cele przedmiotu:		Pogłębienie przez studentów wiedzy i umiejętności praktycznych z zakresu fonetyki, fonologii i akustyki oraz doskonalenie zdolności słuchania i oceny różnych sposobów realizacji głosek i ciągów fonicznych. Rozwijanie umiejętności komunikacyjnych.
Symbol efektu	Efekt uczenia się: WIEDZA	Symbol efektu kierunkowego/Symbol efektu ze standardu
W_01	Zna i rozumie zagadnienia na temat podstawowych teorii językoznawczych oraz terminologii ogólnej i szczegółowej z zakresu fonetyki i akustyki mowy.	K_W01 E.1L.W2.
W_02	Zna i rozumie zagadnienia na temat audiologii, akustyki i dziedzin z nimi powiązanych z obszaru językoznawstwa, fizyki, psychologii.	K_W03 E.1L.W2.
W_03	Zna i rozumie zagadnienia na temat zastosowania technologii informacyjnych w badaniach audiologicznych.	K_W06 E.1L.W3.
Symbol efektu	Efekt uczenia się: UMIEJĘTNOŚCI	Symbol efektu kierunkowego/Symbol efektu ze standardu

U_01	Po samodzielnie wykonać analizę fonetyczną elementów segmentalnych i suprasegmentalnych ciągów mownych i zjawisk fonetycznych.	K_U01 E.1L.U2.
U_02	Potrafi obsługiwać programy komputerowe do analizy głosu.	K_U010 E.1L.U2.
Symbol efektu	Efekt uczenia się: KOMPETENCJE SPOŁECZNE	Symbol efektu kierunkowego/Symbol efektu ze standardu
K_01	Ma świadomość poziomu swojej wiedzy z zakresu fonetyki, fonologii i akustyki oraz umiejętności komunikacyjnych.	K_K05 E.1L.K2.
K_02	Jest gotów do ciągłego dokształcania się i troski o rozwój własnych kompetencji oraz sprawności językowych i komunikacyjnych.	K_K04 E.1L.K2.
Forma i typy zajęć:	praktyka zawodowa (60 godzin) – obserwacje, analizy, planowanie, praktyczne ćwiczenia – prowadzenie wybranych elementów zajęć i całych modułów.	
Wymagania wstępne i dodatkowe:		
Wiedza z fonetyki artykulacyjnej, audytywnej, akustyki mowy.		
Treści modułu kształcenia:		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Analiza akustyczna głosek, analiza tempa mowy, iloczasu samogłosek, spółgłosek w różnych stylach wymowy, umiejętność opracowywania ankiet, ich przeprowadzenia i opracowania wyników (rozumienie wybranych terminów logopedycznych, określenie roli logopedy, ocena własnych trudności w wymowie, mowie, czytaniu i pisaniu, płynności mówienia itp. przez studentów UWS różnych kierunków) – ćwiczenie umiejętności słyszenia i słuchania. 2. Identyfikacja cech indywidualnych, kontekstualnych, przypadkowych – ćwiczenie umiejętności nagrywania, transkrybowania tekstów i wykorzystywania zebranej bazy materiałowej do opisu cech segmentalnych i suprasegmentalnych, różnicowania typów wymowy. 3. Gromadzenie doświadczeń w opisie artykulacyjnym głosek i fonemów polskich oraz upodobień wewnątrz i międzywyrazowych. 4. Ćwiczenie umiejętności identyfikowania i opisu zjawisk suprasegmentalnych – zbieranie nagrań: wypowiedzi spontaniczne i kierowane (współpraca ze studentami z 2 i 6 semestru studiów). 5. Projekt: przygotowanie kryteriów do oceny indywidualnych cech realizacji głosek, sposobu akcentowania, intonacji, pauz, tempa mowy w zakresie normatywnych wypowiedzi oficjalnych, urzędowych, szkolnych, potocznych, familiarnych itp. 		
Literatura podstawowa:		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Benni T., 2010, <i>Palatogramy polskie</i>, [w:] J. Bartmiński, M. Nowosad-Bakalarczyk (red.), <i>Prozodia, fonetyka, fonologia</i>, Lublin: Wydawnictwo UMCS, s. 78–91. 2. Klebanowska B., 2007, <i>Interpretacja fonologiczna zjawisk fonetycznych w języku polskim</i>, Warszawa: Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego. 3. Koneczna H., Zawadowski W., 2010, <i>Przekroje rentgenograficzne głosek polskich</i>, [w:] J. Bartmiński, M. Nowosad-Bakalarczyk (red.), <i>Prozodia, fonetyka, fonologia</i>, Lublin: Wydawnictwo UMCS, s. 92–97. 4. Porayski-Pomsta J., Kwasiborska-Dudek J., Jauer-Niworowska O., Lipiec D., Więcek- 		

Poborczyk I., Golanowska M., Malinowska A., 2013, *Znaki fonetyczne do zapisu poprawnych i zdeformowanych realizacji fonemów języka polskiego w alfabetych międzynarodowym i sławistycznym*, Gdańsk: Przedsiębiorstwo Glottispol sp. z o.o.

5. Waryszak M.U., Kurkowski Z.M., 2015, *Ocena akustyczna artykulacji głosek*, [w:] „Nowa Audiofonologia”, nr 4(4), s. 28–35.

Literatura dodatkowa:

1. Dudkiewicz L., 1978, *Intonacja wypowiedzi polskich*, Wrocław: Zakład Narodowy im. Ossolińskich.
2. Dukiewicz L., Sawicka I. (red.), 1995, *Gramatyka współczesnego języka polskiego. Fonetyka i fonologia*, Kraków: Wydawnictwo IJP PAN.
3. Szpyra-Kozłowska J., 2002, *Wprowadzenie do współczesnej fonologii*, Lublin: Wydawnictwo UMCS.

Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:

Praktyka w SPL odbywa się pod kierunkiem uczelnianego opiekuna praktyk. Studenci obserwują terapię, prowadzą przesłuchania, zbierają informacje – elementy wywiadu logopedycznego, ćwiczą umiejętność komunikacji, perswazji, wykorzystania wiedzy zdobytej na wykładach i ćwiczeniach, korzystania z narzędzi do badań akustycznych i fonetycznych.

Studenci poznają zasady gromadzenia materiału językowego i jego analizy, ćwiczą umiejętność prezentowania wyników własnych badań: opisują studium przypadku (przygotowują referat i go wygłaszają), mają możliwość obserwowania pracy logopedy i organizacji gabinetu logopedycznego.

Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:

Ocena sposobu przygotowania studenta do badań (W_01-W_03), zbierania materiału i jego analizy (U_01, U_02, K_01, K_02) - umiejętność prawidłowej prezentacji cech artykulacyjnych głosek/fonemów polskich oraz upodobień wewnątrz i międzywyrazowych – studium przypadku.

Forma i warunki zaliczenia:

Prezentacja wybranego nagrania i opisu zjawisk artykulacyjnych oraz fonologicznych w tzw. szerokiej normie – referat (przygotowanie nagrania i transkrypcji opisywanego przypadku/przypadków):

- 0–50% – niedostateczny (2,0),
- 51–60% – dostateczny (3,0),
- 61–70% – dostateczny plus (3,5),
- 71–80% – dobry (4,0),
- 81–90% – dobry plus (4,5),
- 91–100% – bardzo dobry (5,0).

Bilans punktów ECTS:

Studia stacjonarne

Aktywność

Obciążenie studenta

Udział w praktykach

60 godzin

Gromadzenie materiału badawczego

5 godzin

Analiza materiału badawczego i prezentacja

5 godzin

wyników	
Udział w konsultacjach	5 godzin
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	75 godzin
Punkty ECTS za przedmiot	3 ECTS